

Pedagógiai program/ szakmai program

EURO Baptista Két Tanítási Nyelvű
Gimnázium és Technikum
EURO Baptist Bilingual Secondary Grammar School
and Secondary Technical School

OM 100573

Hatályba lép: 2024.szeptember 01.

Tartalom

<i>PREAMBULUM</i>	5
Küldetésnyilatkozat.....	6
Bevezető.....	7
Jogszabályi háttér.....	9
1 Az iskola nevelési programja.....	10
1.1 A nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai.....	10
1.2 A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok.....	12
1.3 Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok.....	14
1.4 Az elsősegély nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai tevékenység.....	16
1.5 A közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok, az iskola szereplőinek együttműködése.....	17
1.5.1 A településen élő nemzetiség kultúrájának megismertetése.....	19
1.6 A pedagógusok helyi feladatai, az osztályfőnök feladatai.....	20
1.7 A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység.....	21
1.7.1 A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek.....	21
1.7.2 A beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdők segítése.....	25
1.7.3 A sajátos nevelési igényű tanulók segítése.....	25
1.7.4 A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkózását segítő program.....	39
1.7.5 Tartós gyógykezelés alatt álló tanulót segítő pedagógiai tevékenység.....	40
1.7.6 Az ifjúságvédeleми feladatok ellátása.....	41
1.7.7 A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység.....	41
1.8 Az intézményi döntési folyamatban való tanulói részvételi rendje.....	42
1.9 Kapcsolattartás a szülőkkel, tanulókkal, az iskola partnereivel.....	43
1.10 Az intézmény pedagógiai programjának nyilvánossága.....	47
1.11 A tanulmányok alatti vizsga vizsgaszabályzata.....	47
1.12 Az iskolaváltás, valamint a tanuló átvételének szabályai.....	49
1.13 A felvételi eljárás különös szabályai, szakképzési felvételi eljárás.....	49
1.14 Tantermen kívüli oktatás, digitális munkarend.....	50
2 Az intézmény helyi tanterve.....	52
2.1 A felnőttoktatás sajátosságai.....	52
2.2 Az intézmény tantervi óraszámai és tananyagtartalma.....	53
2.2.1 Gimnázium (általános).....	54
2.2.2 Két tanítási nyelvű gimnázium.....	358
2.2.3 Gimnázium felnőttoktatás (nappali munkarend).....	694

2.2.4	Gimnázium felnőttoktatás (esti munkarend)	984
2.3	Az oktatásban alkalmazható tankönyvek és taneszközök kiválasztásának elvei...	1177
2.4	A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása 1177	
2.5	Mindennapos testnevelés	1178
2.6	A második idegen nyelv bevezetése	1178
2.7	A választható tantárgyak, foglalkozások és a pedagógusválasztás szabályai.....	1178
2.8	A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések	1179
2.9	Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái 1185	
2.10	Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározása...	1185
2.11	A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezési elvei	1186
2.12	Az iskola egészségnevelési és környezeti nevelési elvei	1186
2.13	A tanulók jutalmazásának, magatartásának és szorgalmának értékelési elvei...	1194
2.14	A nevelőtestület által szükségesnek tartott további elvek.....	1196
2.15	Választható közép és emelt szintű érettségi vizsgatárgyak.....	1196
2.16	A közép és emelt szintű érettségi vizsga témakörei.....	1198
2.17	Az értékelés elvei	1209
2.17.1	A tantárgyi tanulmányi előmenetel értékelése:	1210
2.18	A magasabb évfolyamba lépés feltételei.....	1211
2.19	A kritikus kognitív készségek egyénre szabott mérési és fejlesztési rendszere.	1212
3	Szakmai program.....	1214
3.1	Nevelési program.....	1214
3.1.1	A szakmai oktatás pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai	1214
3.1.2	A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	1214
3.1.3	A teljeskörű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok:.....	1214
3.1.4	A közösségfejlesztéssel, a szakképzőintézmény szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok	1214
3.1.5	Az oktatók feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai 1214	
3.1.6	A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység 1214	
3.1.7	A tanulóknak a szakképző intézményi döntési folyamataiban való részvételi joga 1214	
3.1.8	A tanuló, a kiskorú tanuló törvényes képviselője, az oktató és a szakképző intézmény partnerei kapcsolattartásának formái	1214
3.1.9	A tanulmányok alatti vizsga szabályai	1214
3.1.10	A felvétel és az átvétel helyi szabályai.....	1216

3.1.11	Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása.....	1216
3.2	Oktatási program	1217
3.2.1	A kötelező és nem kötelező foglalkozások kiválasztásának elvei	1217
3.2.2	A közismereti kerettantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása	1217
3.2.3	A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja	1217
3.2.4	A választható tantárgyak, foglalkozások és az oktatóválasztás szabályai.....	1217
3.2.5	Választható érettségi vizsgatárgyak	1217
3.2.6	A középszintű és emelt szintű érettségi vizsga témakörei	1218
3.2.7	A tanuló tanulmányi munkájának ellenőrzési és értékelési módja	1218
3.2.8	A csoportbontások és egyéb foglalkozások szervezése	1218
3.2.9	A nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére a településen élő nemzetiség kultúrájának megismerése	1219
3.2.10	Az egészségnevelési és környezeti nevelési elvek, programok, tevékenységek 1219	
3.2.11	A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések	1219
3.2.12	A tanulók jutalmazása	1219
3.2.13	A nevelőközösség által szükségesnek tartott további elvek.....	1219
3.2.14	Emelt szintű érettségire felkészítő óraszámhoz tartozó tantárgyi tartalmak ..	1220
3.2.15	Az intézmény tantervi óraszámai és tananyagtartalma	1231
3.2.15.1	Technikum – közismereti képzés	1232
3.3	Képzési program.....	1720
3.3.1	Technikumi szakképzés.....	1720
3.3.1.1	Közszolgálati technikus	1720
3.3.1.2	Sportedző (ökölvívás) - sportszervező.....	1724
3.3.1.3	Szoftverfejlesztő és –tesztelő technikus.....	1728
3.3.1.4	Informatikai rendszer- és alkalmazásüzemeltető technikus.....	1731
3.3.1.5	Vállalkozási ügyviteli ügyintéző.....	1734
3.4	Egészségfejlesztési program.....	1747

PREAMBULUM

“...a ti hitetek mellé ragasszatok jó cselekedetet, a jó cselekedet mellé tudományt, tudomány mellé pedig mértékletességet, a mértékletesség mellé pedig tűrést, a tűrés mellé pedig kegyességet, a kegyesség mellé pedig atyafiakhoz való hajlandóságot, az atyafiakhoz való hajlandóság mellé pedig szeretetet.”

(Péter második levele, 1: 5-7)

A Baptista Szeretetszolgálat Egyházi Jogi Személy elhívása az oktatásban:

Az ősi bibliai igazság – „A bölcs tanítás az élet forrása.” (Pb.13:14.) – ma is érvényes. A baptista iskola célja, hogy tanulói a lehető legjobb alapokat kapják egy boldog, kiteljesedett, sikeres jövőhöz.

A baptista iskola keresztény értékekre és gondolkodásra épül, így a Teremtő és a teremtmény tisztelete, a gyermekszeretet alapozza meg a színvonalas nevelési-oktatási munkát, és a tanulók személyiségének optimális fejlesztését.

Az Európában 450 éves, Magyarországon több mint 160 éves Baptista Egyházra a kezdetektől jellemző, hogy a társadalom felé nyitott, bibliai értékeket közvetítő, családközpontú közösség. Felnőtt-keresztséget gyakorló, több generációs gyülekezetekből álló protestáns felekezet, amely az egyén döntésére, szabad akaratának tiszteletben tartására épít. A Magyarországi Baptista Egyház több mint száz éve működtet egyházi oktatási intézményt és a rendszerváltás óta tart fenn általános iskolát, óvodát és alapfokú művészeti iskolát.

Keresztyén szellemű nevelésünk feladata, hogy a személyiség sokoldalú, harmonikus fejlesztése által gyermekeink önálló, felelősségteljes cselekvésre, őszinteségre, szabadságra törekvő, saját magukra a mértékletesség, másokra a türelem keresztyéni erényeit alkalmazó, helyes erkölcsi érzékkel rendelkező, problémamegoldó személyiséggé váljanak.

Hisszük, hogy a szeretet a leghatékonyabb pedagógiai módszer, és ezzel támogatjuk, hogy a gyermekek e segítséggel találjanak rá az útra, az evangéliumi hitre, mely az Úr Jézuson keresztül Istenhez vezet.

A baptista iskola: Több, mint iskola. Magyarország egyik legnagyobb segélyszervezete, a Baptista Szeretetszolgálat megalakulása óta arra törekszik, hogy minden erejével és lehetősége szerint segítsen a szükségben lévőknek. A Baptista Szeretetszolgálat – alaptevékenységébe jól illeszkedően – iskoláiban sokat tesz a hátrányos helyzetű, sajátos nevelésű igényű, és a roma tanulók felzárkóztatásáért, és a tehetséges diákok kibontakoztatásáért. Küldetése, hogy az általa fenntartott intézmény több legyen, mint iskola: az a hely, ahol a tanuló teljes körű támogatást kap személyisége és képességei kibontakoztatásához.

Küldetésnyilatkozat

Küldetésünk a ránk bízott gyermek fejlődésének minél teljesebb körű elősegítése.

A keresztyén elmének kell a legjobb elmének lennie, amelyet Krisztus értelme világosít meg, és amely integrálja Isten alapelveit az akadémikus ismerettel.

Küldetésünk személyes életpéldánkkal mintát adni.

Törekvésünk, hogy a baptista iskola olyan irányító testülettel, igazgatókkal, pedagógusi karral és munkatársi gárdával rendelkezzen, akik a Biblia alapelveinek megfelelő nézőpontot alkalmaznak a tanítás és az intézmény vezetése során.

Küldetésünk a gyermekek képességeinek kibontakoztatása

Minden tanulási tapasztalat célja, hogy hozzásegítse a gyermekeket Istentől kapott képességeik teljes kibontakoztatásához.

A tanítás a következőkre összpontosít:

- A gyermek számára megfelelő tevékenységek és szolgáltatások biztosítása
- A gyermek ráébresztése a társadalommal való kapcsolatára és az iránta való felelősségére
- Minden tantervbe, nevelési programba tartozó és ahhoz kapcsolódó iskolai tevékenység segítse a gyermekek intellektuális, lelki, társadalmi, érzelmi és fizikai fejlődését.
- Felkészítés a szolgálatra

Küldetésünk működés szempontjából hitelesnek lenni.

Törekvésünk, hogy az iskola mindennapos működési gyakorlata az integritás (feddhetetlenség, tisztesség, becsület), hatékonyság és számonkérhetőség következetes mintaképe legyen.

A bibliai értékek következetes alkalmazása, ahogy az oktatási intézmény:

- Példamutató igényességet mutat az intézmény működési szabályzatának fejlesztésében és a számonkérhetőség terén az igazgatótanács működésében.
- Az emberi erőforrásokat etikusan és igazságosan kezeli.
- A pénzügyeket feddhetetlenül és nyíltan kezeli, illetve ellenőrzi.
- A kormánnyal és a hatóságokkal egyenes és krisztusi kapcsolatot tart fenn.
- Etikus, világos és nyílt fejlesztési stratégiákat dolgoz ki.
- Igazságos és következetes irányítási rendszert alkalmaz.
- A szülői kapcsolatok terén őszinteséget, nyíltságot és igazságosságot képvisel.

Az iskola dolgozóival kapcsolatos elvárásokat iskolánk Etikai kódexe tartalmazza, mely a 2. számú mellékletben található.

Bevezető

A középiskolák - köztük a debreceni EURO Baptista Két Tanítási Nyelvű Gimnázium és Technikum - hosszú idő óta mással nem helyettesíthető, mások által el nem végezhető feladatokat látnak el azzal a céllal, hogy a náluk tanuló diákok alapos, biztos tudással, további ismeretek megszerzése iránti igénnyel, személyükben igazi, jól megalapozott emberi értékeket hordozva és képviselve folytathassák életútjukat. E célok eléréséért történik minden iskolánk falain belül is, ehhez keresünk társakat a szűkebb és tágabb környezetben, kérve együttműködésüket az egyén, a nemzet jelenéért és jövőjéért érzett közös elkötelezettséggel.

Legyen e pedagógiai program a jelen biztos támpontja, de legyen nyitott az új befogadására!

Az intézmény adatai, feladatellátási rendje

Az intézmény neve:

EURO Baptista Két Tanítási Nyelvű Gimnázium és Technikum

EURO Baptist Bilingual Secondary Grammar School and Secondary Technical School

Rövid neve:

EURO Baptista Gimnázium

EURO Baptist Secondary Grammar School

Székhelye:

4031 Debrecen, Angyalföld tér 7.

Oktatási azonosítója: 100573

Alapítás éve: 1996

Alapító szerv:

EURO Gazdasági és Informatikai Szakképzési Alapítvány,

4031 Debrecen, Angyalföld tér 7.

Az intézmény fenntartója és székhelye:

Baptista Szeretetszolgálat Egyházi Jogi Személy

1111 Budapest, Budafoki út 34/b

Felügyeleti szerv:

Szakmai és törvényességi felügyelet a fenntartó, a fenntartói tevékenység törvényességi ellenőrzését a Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal látja el.

Az intézmény jogállása:

önálló jogi személy

Az intézmény típusa:

többcélú intézmény, közös igazgatású köznevelési intézmény

Az intézmény alapfeladata:

- gimnáziumi nevelés-oktatás,
- technikumi nevelés-oktatás,
- felnőttoktatás
- a többi tanulóval együtt nevelhető, oktatható sajátos nevelési igényű tanulók iskolai nevelése-oktatása
  - mozgásszervi fogyatékos
  - érzékszervi fogyatékos
    - látássérült (vak, gyengénlátó)
    - hallássérült (nagyothalló)
  - egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzdő tanulók

Az intézmény munkarendje és az évfolyamok száma:

Nappali rendszerű iskolai oktatás

Gimnázium: 4 évfolyam és 5 évfolyam (két tanítási nyelvű)

Technikum: 5 évfolyam, valamint 2 évfolyam szakképzés

Esti munkarend

Gimnázium: 4 évfolyam (felnőttoktatás)

Nappali munkarend

Gimnázium: 4 évfolyam (felnőttoktatás)

Illetékességi, működési köre: Magyarország, kiemelten Hajdú-Bihar megye és Szabolcs-Szatmár-Bereg megye

Az intézmény jogállása és gazdálkodása: Önállóan működő és gazdálkodó intézmény

Az intézmény képviselőire jogosultak:

Fenntartói feladatkörében, a Baptista Szeretetszolgálat képviselőjében Szenczy Sándor Elnök jár el.

Az intézmény nevében általános képviselőre jogosult az intézményvezető.

Őket távollétük esetén a Szervezeti és Működési Szabályzatban meghatározott helyettes képviseli.

Az Alapító Okiratban nem szabályozott kérdésekben az intézmény, illetve a Baptista Szeretetszolgálat Szervezeti és Működési Szabályzatának előírásai az irányadók.

Az oktató nevelő munka végzéséhez szükséges helyiségek, eszközök jegyzéke az 1. számú mellékletben található.

A Pedagógiai Program elérhető az intézmény honlapjáról, illetve megtalálható az igazgatói irodában.

Jogszabályi háttér

Pedagógiai programunk az alábbi jogszabályokban foglaltakat szem előtt tartva készült.

- 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről (Nkt.)
- 2019. évi LXXX. törvény a szakképzésről
- 12/2020. (II. 7) Kormányrendelet a szakképzésről szóló törvény végrehajtásáról
- 110/2012. (VI.4.) Kormányrendelet a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról
- 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 26/1997. (VII.10.) MKM rendelet a Két tanítási nyelvű iskolai oktatás irányelvének kiadásáról
- 100/1997. (VI.13.) Kormányrendelet az érettségi vizsga vizsgaszabályzat kiadásáról

1 Az iskola nevelési programja

1.1 A nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

Iskolánk nevelő-oktató munkáját a demokrácia értékei, a nemzeti értékek, az európai humanista értékrend hatja át, valamint kiemelt figyelmet fordítunk az emberiség előtt álló közös problémákra és a különböző kultúrák iránti nyitottságra.

Munkánkat a demokrácia értékei hatják át, mert:

- egyrészt, demokrácia értékrendjére építve olyan demokratikus magatartás alapjait rakjuk le, illetve olyan demokratikus magatartásra készítjük fel tanulóinkat, amelyben az egyén és a köz érdekei egyaránt megfelelő szerephez jutna,
- másrészt, mert a minden ember számára nélkülözhetetlen általános műveltségnek azokat a szilárd alapjait sajátíttatjuk el, amelyekre biztonságosan építheti ismereteit a későbbiekben valamennyi tanuló.

Nevelő-oktató munkánk a közös nemzeti értékeket szolgálja, mert fontos szerepet szán a hagyományoknak, valamint a nemzeti azonosságtudat fejlesztéséhez, beleértve az ország nemzetiségeihez, etnikumaihoz tartozók azonosságtudatának ápolását, kibontakoztatását.

Európai, humanista értékrendre építettük nevelési-oktató programunkat, mert azokra a tartalmakra összpontosítunk, amelyek az Európához való tartozásunkat erősítik.

Nagy figyelmet fordítottunk a program összeállítása során az emberiség előtt álló közös problémákra. Az egész világot átfogó kérdésekre vonatkozóan hangsúlyozzuk:

- az egyén és az állam felelősségét,
- a társadalmak lehetőségeit, feladatait a probléma megoldásában,
- a Földet, az emberiséget, az egyes közösségeket fenyegető veszélyek csökkentésében.

Kiemelt jelentőséggel bír programunkban a más népek, kultúrák iránti nyitottság, megértés. Más népek hagyományainak, kultúrájának, szokásainak, életmódjának megismerésére, megbecsülésére neveljük tanítványainkat.

Meg kell ismertetnünk gimnáziumi tanulóinkat a Biblia igazságaival, az egyháztörténet máig érvényes tanításaival, erkölcstani példákkal, hogy helyes értékrendet kialakítva helyes világnézetük és világnézete legyen.

Fontos az Isten- és emberszeretet kialakítása: Istenhez és embertársakhoz való kapcsolatok harmonikussá tétele, figyelembe véve a Tízparancsolat tanításait; az emberi hivatás elkötelezett vállalása a családban, az egyházban és a hazában.

Nagy hangsúlyt kell helyeznünk az erkölcsi nevelésre, melynek legfontosabb eleme a példaadás.

A nevelés a nevelő és a tanuló személyes kapcsolata, amelynek során a tanuló személyisége fejlődik, teljesebbé válik. A nevelő magatartása, erkölcsisége minta a gyermek előtt. Tudatos jellemformálás, amely során egy belső igény kialakítása a tanulóban arra, hogy önmagukkal szemben igényes, környezetükkel szemben megértő, de annak negatív hatásait nem befogadó emberek legyenek.

Az iskola, a család és a gyülekezet felelőssége közös a nevelésben. Az osztályfőnöknek fel kell ismerni a családi nevelés hiányosságából eredő hátrányokat, segítenie kell azok csökkentését. Nevelési céljaink eléréséhez együttműködik a szülői házzal és a gyülekezettel.

Nevelő-oktató munkánk célja, hogy:

- érvényesítse a humánus értékeket
- közvetítse az egyetemes és nemzeti kultúra alapértékeit,
- testileg és lelkileg egészséges, az emberi kapcsolatokban igényes felnőtteket neveljen,
- demokratikus elveket követő állampolgárokat neveljen, akik képesek a nyitott társadalomban és a demokratikus államban való életre,
- csökkentse a tanulási kudarcok mértékét és biztosítsa az iskola eredményes befejezését,
- tekintse a diákok sajátjuknak a nemzeti és az egyetemes emberi értékeket és követő magatartás mintákat,
- váljanak nyitottá a diákok különböző kultúrák iránt,
- váljanak alkalmassá a tanulók:
  - az önálló, felelős döntéseken alapuló, elsősorban a szakmai területen folyamatosan fejlődő, megújuló alkotó munkára,
  - a termelési, szolgáltatási és más társadalmi értékteremtési folyamatok alakítására,
  - a munkaerőpiac elvárásainak teljesítésére,
  - a felsőfokú tanulmányok megkezdésére,
- alakuljon ki a tanulóknál az igény és a képesség az ismeretek önálló megszerzésére, azok összefüggéseinek fölismerésére, értelmezésére, hasznosítására,
- alakuljon ki a tanulóknál az egészség, az emberi környezet és a természet megóvására irányuló felelősségérzet,
- sajátítsák el a tanulók a nemzeti és az egyetemes emberi értékeket és követendő magatartás mintákat,
- fejlődjenek fogalmi gondolkodásuk, problémamegoldó képességük, anyanyelvi és idegen nyelvi kommunikációs tudásuk, informatikai tudásuk.

Nevelő-oktató munkánk feladata, hogy:

- építse tovább, szélesítse ki és mélyítse el az általános iskolai tantárgyi követelményeket,
- a nevelés, a képességek fejlesztése, a közismereti oktatás szerves egységet alkosson,
- a nevelés és oktatás rendjébe épüljenek be azok a fejlesztő célú problémakezelési módok és képzési tartalmak, amelyek:
  - a magyar társadalom demokratikus létformájából,
  - Magyarország jövőbeli európai integrációs folyamatából,
  - a közép- és felsőfokú iskolázás kiterjedéséből,
  - az egész életen át tartó tanulás igényéből adódnak,
- fejlődjenek a társakkal való együttműködő, egyenrangú és szolidáris viszony,
- teremtsük meg a közösségi és az egyéni érdekek egyensúlyát,
- neveljük a tanulókat logikus összefüggésben, rendszerben való gondolkodásra,
- a személyiségfejlesztésben kapjon kiemelt szerepet az önismeret fejlesztése, a kezdeményező és vállalkozó készségek kialakítása, a felelős társadalmi magatartás kialakítása, az állampolgári szerepre történő felkészítés,
- nevelési-oktatói rendszerének követelményei igazodjanak a tanulók adottságaihoz, fejlettségéhez,
- biztosítsa az eltérő adottságú és motivációjú tanulók számára az ismeretek bővülésének, a képességek és a készségek fejlődésének lehetőségét.

Nevelő-oktató munkánk eszköz-eljárásrendszere

A nevelési módszerek komplex rendszerét alkalmazzuk annak érdekében, hogy tanulóinkat pozitív tevékenységre készítsük, valamint kiküszöböljük a negatív hatásokat.

Pedagógiai munkánkban alkalmazásra kerülő módszerek, eljárások főbb csoportjait:

- A meggyőzés, a felvilágosítás, a tudatosítás módszerei (pl.: beszélgetés, vita, példapéldakép).
- A tevékenység megszervezésének módszerei (pl.: követelés, megbízás, ellenőrzés, értékelés, gyakorlás).
- A magatartásra ható módszerek között az ösztönző (pl.: biztatás, elismerés, dicséret, kitüntetés, osztályozás stb.) és a kényszerítő (pl.: felszólítás, parancs, büntetés) eljárások.

Ezek részletes szabályait a házirend tartalmazza.

Céljaink megvalósításának lényeges eleme iskolánk tanulóinak integrált oktatása.

Fontos alapelvünk az átjárhatóság és az egymásra épülés. Ezt a lehetőséget biztosítjuk azoknak a tanulóknak, akik megszakították középiskolai tanulmányaikat vagy már nem vehetnek részt nappali tagozatos képzésben vagy intézményt váltanak. Ők tanulmányaikat nappali munkarend szerint vagy a felnőttoktatás keretein belül folytathatják.

Az egyes képzési formákat úgy állítottuk össze, hogy iskolán belül legyen lehetőség arra, hogy tanulóink magasabb végzettséget szerezhessenek. Ezzel kívánunk a később pályát módosítani kívánók, a magasabb életkorban nagyobb feladatokat vállalók, a fokozatosságra törekvők vagy a lehetőségeiket és szükségleteiket később felismerők számára esélyt adni.

1.2 A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Iskolánk pedagógiai programját a NAT-ban leírt és képviselt értékekre, valamint a helyi sajátosságokból adódó hagyományokra, szükségletekre építettük.

Ezért pedagógiai feladatainkat az alábbiakban határoztuk meg:

- a NAT-ban és a kerettantervben leírt egységes, alapvető tartalmak átadása, elsajátíttatása,
- valamint az ezekre épülő differenciálás.

E két feladatunk azt a célt szolgálja, hogy tanulóink

- különböző szintű adottságaikkal,
- eltérő mértékű fejlődésükkel,
- az iskolai és az iskolán kívüli tanulásukkal,
- egyéb (érdeklődési körüket érintő) tevékenységükkel,
- szervezett ismeretközvetítéssel,
- spontán tapasztalataikkal összhangban minél teljesebben bontakoztathassák ki személyiségüket.

Az eredményes tanulás segítésének elvei

- folyamatos, egyénhez igazodó fejlesztés, a tudás bővítése, megszilárdítása az iskolázás különböző szakaszaiban;
- az eredményes szocializáció akadályainak felismerése és kezelése pedagógiai eszközökkel;
- a tanuló tanulási nehézségeinek feltárása, problémái megoldásának segítése az iskolai nevelés-oktatás egész folyamatában és annak valamennyi területén;
- a tanulást érintő lemaradás, illetve a tanulói leszakadás megakadályozásának érdekében a tanuló személyiségének, szociokulturális hátterének megismerése, a tanulás eredményességét növelő pedagógiai módszerek alkalmazása;
- a tanuló önmagához és másokhoz viszonyított kiemelkedő teljesítményeinek, tehetségjegyeinek feltárása, fejlesztése a tanórákon, más iskolai foglalkozásokon, és e tevékenység támogatása az iskolán kívül is;

- motiváló és hatékony tanulászervezési eljárások alkalmazása, akár játékok segítségével;
- egységes alapokon nyugvó tanulási követelmények, ellenőrzési-értékelési eljárások alkalmazása;
- a sajátos nevelési igényű, akadályozott, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdők elfogadása, beilleszkedésük feltételeinek kölcsönös alkalmazkodáson alapuló megteremtése, a képességprofilhoz viszonyított haladás elismerése, a tanulásban meghatározó képességeik feltárása és fejlesztése.

A különböző ismeretek elsajátítása során törekszünk a tanulók értelmi, önálló ismeretszerzési, kommunikációs, egészséges és kulturált életmód iránti, cselekvési motívumainak, képességeinek a kialakításához, fejlesztéséhez.

Képzésünk tartalma az emberre, a társadalomra, a művészetekre, a természetre, a tudományokra, a technikára vonatkozó kultúra alapvető eredményeit foglalja magában, a tanulók életkori fejlettségi szintjéhez méretezett kiválasztással, elrendezéssel.

A tananyag felhasználása, összefüggéseinek feltárása megalapozza a tanulók műveltségét, világszemléletük, világképük formálódását, társas kapcsolatát, eligazodásukat saját testükön, lelki világukban, tájékozódásukat szűkebb és tágabb környezetükben.

A helyi tanterveket is magába foglaló pedagógiai programunk összeállításánál elsődleges szempont volt a tanulók képességeinek fejlődéséhez szükséges olyan követelmények meghatározása, amely ösztönzi a személyiségfejlesztő oktatást.

Éppen ezért nevelési programunk összeállításánál az alábbi feladatoknak adtunk prioritást: az iskola pedagógiai programja, nevelési, tanítási-tanulási folyamata:

- adjon teret a színes, sokoldalú iskolai életnek, tanulásnak, játéknak, munkának,
- fejlessze a tanulók önismeretét, együttműködési készségüket, eddze akarataikat,
- járuljon hozzá életmódjuk, motívumaik, szokásaik, az értékkel történő azonosulásuk fokozatos kialakításához, meggyökereztetéséhez.

A helyi tanterveket is magába foglaló pedagógiai programunk alapja egy olyan közös gondolkodást kíván az iskolafenntartó és iskolahasználó részéről, amelyben a tanulók tudásának, képességeinek, egész személyiségének fejlődése, fejlesztése áll a középpontban, figyelembe véve, hogy az oktatás-nevelés színtere nemcsak az iskola, hanem a társadalmi élet és a tevékenység számos egyéb fóruma is.

A személyiség fejlődés szempontjából a serdülő- és ifjúkort leginkább azokkal a feladatokkal jellemezhetjük, amelyeket megoldva juthatnak el oda a fiatalok, hogy el tudjanak igazodni a világ dolgaiban, kiegyensúlyozottak, döntésképesek legyenek, a társadalom lényeges folyamataiban teljes értékű emberként legyenek képesek bekapcsolódni.

Ezek a következők:

- A felnőttekkel való korábbi, gyermeki függő viszony átalakítása az egyenrangúság elve alapján.
- Az iskolai stresszhelyzetek kezelése, a beilleszkedés.
- A személyiségfejlődési, érési folyamat (nemi érettség, identitás) kezelése.
- Kapcsolat- és kommunikáció-készség fejlesztése.
- Személyiségi készségek fejlesztése: expresszivitásfejlesztés, érzékenység- és empátianövelés, kreativitásfejlesztés.

- Helyes énkép kialakításában segítség nyújtása.
- Pályaorientáció, pályaválasztási döntés előkészítése.
- Egyéni értékrendszeren alapuló állampolgári- és közéleti szerep kialakítása, a magánélet és a közélet összhangjának biztosítása.

Ezek a képességek kialakíthatók a tanórai tevékenységek és az egyéb foglalkozások során. A legalkalmasabb az osztályfőnöki, a nyelvi-kommunikációs, testnevelés óra.

Nagyon fontos a pedagógus és a diák közötti jó kapcsolat, egymás tisztelete és a kölcsönös bizalom.

Az iskola feladata továbbá a zavarfelismerés és a megfelelő szakemberrel történő kommunikáció. Állandósult magatartásproblémák, teljesítményzavarok, családi problémák esetén segítséget nyújthat a pszichológus, a családgondozó, az orvos, a gyámügyi illetékes vagy a jogász.

1.3 Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Egészségfejlesztési programunkat az iskola-egészségügyi szolgálat közreműködésével készítettük el. Egészségfejlesztési programunkban az egészségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok koordináltak, nyomon követhetőek és mérhetőek, értékelhetőek. Ezt a célt szolgálják elsősorban az iskolaorvosi szűrővizsgálatok, az oltási könyvek nyilvántartása, a gondozási napló folyamatos vezetése.

Az évenkénti NETFIT méréssel tanulóink fizikai állapotát tudjuk nyomon követni. Törekszünk arra, hogy az iskolai sportkörben egyre több gyerek sportoljon.

Egészségfejlesztési programunk további célja, hogy erősödjön tanulóink, tanáraink immunrendszere, ezáltal csökkenjen a betegségek miatti hiányzás.

A teljes körű egészségfejlesztési program az iskola közössége életminőségének, életfeltételeinek javítását szolgáló, az intézményi közösséghez tartozók közös akaratát összegző cselekvési program, melynek közvetlen és közvetett célja az életminőség, ezen keresztül az egészségi állapot javítása, olyan új közösségi problémakezelési módszer, amely az érintettek aktív részvételére épít.

A teljes körű iskolai egészségfejlesztés az alábbi négy egészségfejlesztési alapeladat rendszeres végzését jelenti - minden tanulóval, a nevelőtestület és a szülők bevonásával, a nevelési-oktatási intézmény partneri kapcsolati hálóban szereplő kliensek ésszerű bevonásával:

- **egészséges táplálkozás** megvalósítása (lehetőleg a helyi termelés, helyi fogyasztás összekapcsolásával);
- **mindennapi testnevelés/testedzés** minden gyermeknek (ennek részeként sok más szakmai elvárás közt jól végzett tartásjavító torna, relaxáció és tánc is);
- a gyermekek érett személyiséggé válásának elősegítése **személyközpontú pedagógiai módszerekkel** és a művészetek személyiségfejlesztő hatékonyságú alkalmazásával (ének, tánc, rajz, mesemondás, népi játékok és népi rítusjátékok stb.);
- számos egyéb téma között környezeti, médiatudatossági, fogyasztóvédelmi, balesetvédelmi és családi életre nevelést is magában foglaló **egészségfejlesztési (modulszerű) tananyag hatékony (= bensővé váló) oktatása.**

Az egészségfejlesztési ismeretek témakörei az iskolában:

- Az egészség fogalma.
- A krónikus beteg egészsége.
- Az egyén és az őt körülvevő közösség egészsége: felelősségünk.
- A környezet egészsége.
- Az egészséget befolyásoló tényezők.
- Szájhygiénia.

- A jó egészségi állapot megőrzése.
- A betegség fogalma.
- Megelőzhető betegségek.
- A táplálkozás és az egészség, betegség kapcsolata.
- Az egészséges táplálkozás - helyi termelés, helyi fogyasztás összekapcsolása.
- Lelki eredetű táplálkozási zavarok.
- A beteg ember táplálásának sajátosságai.
- A testmozgás és az egészség, betegség kapcsolata.
- Az egészséghez szükséges testmozgás.
- A szervezet fejlődése testmozgással és annak hiányában.
- A felnőtt szervezet működése testmozgással és annak hiányában.
- Gerincvédelem, gerinckímélet.
- Balesetek, baleset-megelőzés.
- A lelki egészség.
- Önismeret, önértékelés, a másikat tiszteletben tartó kommunikáció módjai, ennek szerepe a másik önértékelésének segítésében.
- A két agyfélteke harmonikus fejlődése.
- Az érett, autonóm személyiség jellemzői.
- A társas kapcsolatok.
- A nő szerepei.
- A férfi szerepei.
- A társadalom élete, a társadalmi együttélés normái, illem és etika, erkölcs.
- A családi élet - kapcsolat a család tagjai között; közös tevékenységek.
- A gyermekáldás.
- A várandósság alatti hatások a gyermek fejlődésére.
- A gyermek fejlődését elősegítő viszonyulás a gyermekhez - családban, iskolában.
- A szenvedélybetegségek és megelőzésük (dohányzás, alkohol- és drogfogyasztás, játék-szenvedély, internet- és tv-függés).
- Művészeti és sporttevékenységek lelki egészséget, egészséges személyiségfejlődést és tanulási eredményességet elősegítő hatásai.
- A média egészséget meghatározó szerepe.
- Médiatudatosság, a médiafogyasztás egészségvédő módja.
- Fogyasztóvédelem.
- Az idő és az egészség, bioritmus, időbeosztás.
- Tartós egészségkárosodással élő társakkal együttélés, a segítségre szorulóknak segítése.
- Iskola-egészségügy igénybevétele.
- Az egészségügyi ellátórendszer többi elemének igénybevétele.
- Otthoni betegápolás.

A teljes körű iskolai egészségfejlesztés az alábbi részterületeken jelentkező hatások révén eredményezi a hatékonyság növekedését (indikátor-tényezők):

- a tanulási eredményesség javítása;
- az iskolai lemorzsolódás csökkenése;
- a társadalmi befogadás és esélyegyenlőség elősegítése;
- a dohányzás, az alkoholfogyasztás, a kábítószer-fogyasztás és egyéb szenvedélyek elsődleges megelőzése;
- bűnmegelőzés;
- a társadalmi kapcsolatok javulása a kortársakkal, szülőkkel, pedagógusokkal;
- az önismeret és önbizalom javulása;
- az alkalmazkodó készség, a stressz kezelés, a problémamegoldás javulása;

- érett, autonóm személyiség kialakulása;
- a krónikus, nem fertőző megbetegedések (lelki betegségek, szív-érrendszeri, mozgásszervi és daganatos betegségek) elsődleges megelőzése;
- a társadalmi tőke növelése.

1.4 Az elsősegély nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai tevékenység

Az iskolai balesetek számának utóbbi időben való növekedése, valamint a szakszerű ellátása a sérülteknek, megkívánja, hogy az iskolai oktatásban nagyobb hangsúlyt kapjon az elsősegélynyújtás. Lehetőség van egészségtan-, osztályfőnöki-, biológia-, órákon, szakkörökön az ismeretek elsajátítására.

Jó alkalmat teremtenek az iskolai egészségnapok nagyszámú tanulócsoport előtti szemléltető elsősegélynyújtó ismeretanyag bemutatására.

Minden osztály számára fontos, hogy az iskola megfelelő számú elsősegélynyújtó ládával rendelkezzen, melyet nemcsak a mindennapok, de a kirándulások, és egyéb rendezvények alkalmával is tudnak használni.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának célja, hogy a tanulók

- ismerjék meg az elsősegélynyújtás fogalmát;
- ismerjék meg az élettannal, anatómiával kapcsolatos legfontosabb alapfogalmakat;
- ismerjék fel a vészhelyzeteket;
- tudják a leggyakrabban előforduló sérülések élettani hátterét, várható következményeit;
- sajátítsák el a legalapvetőbb elsősegély-nyújtási módokat;
- ismerkedjenek meg a mentőszolgálat felépítésével és működésével;
- sajátítsák el, mikor és hogyan kell mentőt hívni.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos kiemelt feladatok:

- a tanulók korszerű ismeretekkel és az azok gyakorlásához szükséges készségekkel és jártasságokkal rendelkezzenek elsősegély-nyújtási alapismeretek területén;
- a tanulóknak bemutatjuk és gyakoroltatjuk velük elsősegélynyújtás alapismereteit;
- a tanulók az életkoruknak megfelelő szinten - tanórai és az egyéb foglalkozások keretében - foglalkoznak az elsősegélynyújtással kapcsolatos legfontosabb alapismeretekkel.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos feladatok megvalósításának elősegítése érdekében:

- tanulóink bekapcsolódhatnak az elsősegély-nyújtással kapcsolatos iskolán kívüli vetélkedőkbe;
- támogatjuk a pedagógusok elsősegély-nyújtási ismeretekkel foglalkozó továbbképzésekre való jelentkezését.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítását elsősorban a következő tevékenységformák szolgálják:

- a helyi tantervben szereplő tantárgyak tananyagaihoz kapcsolódó alábbi ismeretek:

TANTÁRGY	ELSŐSEGÉLY-NYÚJTÁSI ALAPISMERETEK
Biológia	- rovarcsípések - légúti akadály

	<ul style="list-style-type: none"> - artériás és ütőeres vérzés - komplex újraélesztés
Kémia	<ul style="list-style-type: none"> - mérgeзések - vegyszer okozta sérülések - savmarás - égési sérülések - forrázás - szénmonoxid mérgezés
Fizika	<ul style="list-style-type: none"> - égési sérülések - forrázás
Testnevelés	<ul style="list-style-type: none"> - magasból esés

- az osztályfőnöki órák tanóráin feldolgozott elsősegély-nyújtási ismeretek: teendők közlekedési baleset esetén, segítségnyújtás baleseteknél; a mentőszolgálat felépítése és működése; a mentők hívásának helyes módja; valamint az iskolai egészségügyi szolgálat (iskolaorvos, védőnő) segítségének igénybe vétele egy-egy osztályfőnöki óra megtartásában az elsősegély-nyújtási alapismeretekkel kapcsolatosan.

1. Az egészségnevelést szolgáló egyéb foglalkozások:

- évente egy egészségvédelemmel, helyes táplálkozással, elsősegélynyújtással foglalkozó projektnap (téma nap) szervezése a tanulók számára.

Intézményünk dolgozói közül négyen végeztek elsősegélynyújtói tanfolyamot. Kiképzett elsősegélynyújtók lettek, kiknek nevét és elérhetőségét a tanári szoba ajtaján, jól látható helyen tettük közzé.

1.5 A közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok, az iskola szereplőinek együttműködése

A közösségfejlesztés az a folyamat, amely az egyén és a társadalom közötti kapcsolatot kialakítja, megteremti. Iskolánkban a közösségfejlesztés fő területei:

- a tanórák (szaktárgyi órák, osztályfőnöki órák),
- egyéb foglalkozások (iskolai rendezvények: szalagtűző, ballagás, nyílt nap, karácsonyi ünnepség, diáknapok, kirándulás, szakkörök stb.)
- diákönkormányzati munka,
- szabadidős tevékenységek.

Mind a négy terület sajátos foglalkoztatási formát követel, mások az egyes területek feladatai, céljai, abban azonban megegyeznek, hogy valamennyien tevékenyen hozzájárulnak:

- az egyén (tanuló) közösségi magatartásának kialakításához,
- véleményalkotó, véleménynyilvánító képességének fejlődéséhez,
- a közösségi szokások, normák elfogadásához (etikai értékrend),
- a másság elfogadásához,
- az együtt érző magatartás kialakításához,
- a harmonikus embertársi kapcsolatok fejlesztéséhez.

Éppen azért, mert valamennyi terület feladata azonos és mivel az iskola nem differenciáltan, egymástól függetlenül, egymás mellett fejleszti a tanulók személyiségét, hanem közösen, egymást erősítve a tanulók egyéni képességeit, beállítódását figyelembe véve kiemelten fontos, hogy megjelöljük azokat a legfontosabb közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatokat,

amelyeket az iskola valamennyi dolgozójának figyelembe kell vennie mindennapi munkája során. Külön ki kell emelni, hogy a közösségfejlesztés során nemcsak a pedagógusoknak van feladatuk, hanem az iskolában foglalkoztatott valamennyi dolgozónak, sőt az iskolát segítő szervezetek vezetőinek is, hiszen megjelenésével, viselkedésével, beszédstílusával, társas kapcsolatával az intézmény valamennyi dolgozója példaként áll a diákok előtt.

A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladataink a következők:

Törekedjünk arra, hogy minden tanuló:

- ismerje meg a társas együttélés alapvető szabályait, amelyek a közösségben való harmonikus kapcsolatok kialakításához elengedhetetlenek,
- ismerje meg népünk kulturális örökségének jellemző sajátosságait, nemzeti kultúránk nagy múltú értékeit,
- sajátítsa el azokat az ismereteket és gyakorolja azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismeréséhez, megbecsüléséhez, az ezekkel való azonosuláshoz vezetnek,
- legyen nyitott, megértő a különböző szokások, életmódok, kultúrák, vallások, a másság iránt, becsülje meg ezeket,
- valamilyen módon közvetlenül is vállaljon részt a nemzetközi kapcsolatok ápolásában,
- váljon érzékennyé környezete állapota iránt,
- kapcsolódjon be közvetlen környezetének értékeinek megőrzésébe, gyarapításába,
- életmódjában a természet tisztelete, a felelősség, a környezeti károk megelőzésére törekvés váljon meghatározóvá,
- szerezzen személyes tapasztalatokat az együttműködés, a környezeti konfliktusok közös kezelése és megoldása terén,
- legyen képes az új audiovizuális környezetet megérteni és azt szelektíven használni,
- tudjon társaikkal és a felnőttekkel is adott témáról, anyanyelvén szabatosan kommunikálni,
- az önálló, felnőtt életében képes legyen életmódjára vonatkozóan helyes döntéseket hozni, egészséges életvitelt kialakítani,
- ismerje meg a környezet leggyakoribb, egészséget, testi épséget veszélyeztető tényezőit és ezek elkerülésének módjait,
- kapjon kellő mélységű támogatást a káros függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzéséhez,
- tanuljon meg tanulni,
- tudja, hogy életpályája során többször pályamódosításra kényszerülhet,
- legyen képes önellenőrzésre, egymás segítésére és segítő szándékú ellenőrzésére,
- tevékenysége erősítse a közösséghez való kötődést!

A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatokat az egyes tanárok az alábbi módon segítik:

- segítse a tanulók kezdeményezéseit,
- járuljon hozzá a közvetlen tapasztalatszerzéshez,
- a közvetlen tapasztalatszerzés segítse elő a harmonikus kapcsolat kialakítását a természeti és társadalmi környezettel,
- biztosítson elegendő lehetőséget a közösségi cselekvések kialakításának, fejlesztésének segítésére,
- alapozza meg a nemzettudatot, mélyítse el a nemzeti önismeretet, a hazaszeretetet,
- ösztönözzön a szűkebb és tágabb környezet hagyományainak feltárására, ápolására, késztesse az ezekért végzett egyéni és közösségi tevékenységre,
- tegye képessé a tanulót a környezet sajátosságainak, minőségi változásainak megismerésére és elemi szintű értékelésére,

- a tanulási folyamat során alakuljon ki a tanulóban bátorító, vonzó jövőkép, amely elősegíti a környezeti harmónia létrejöttéhez szükséges életvitel, szokások kialakulását és a környezet iránti pozitív érzelmi viszonyulások erősödését,
- alakítsa ki a tanulóban, hogy a környezet ismeretén és személyes felelősségen alapuló környezetkímélő magatartás egyéni és közösségi szinten egyaránt legyen a tanulók életvitelét meghatározó erkölcsi alapelv,
- irányítsa a tanulót arra, hogy az önálló ismeretszerzés, véleményformálás és – kifejezés, a vélemények, érvek kifejtésének, értelmezésének megvédésének a képességei álljanak a kommunikációs kultúra középpontjában,
- fejlessze ki a tanulóban az új információs rendszerben való eligazodás, valamint annak kritikai módon való használatának képességét,
- adjon ismereteket a betegségek, balesetek, sérülések elkerülésére, az egészség megőrzésére,
- az oktató-nevelő munka személyi, tárgyi környezete segítse azoknak a pozitív beállítódásoknak, magatartásoknak és szokásoknak a kialakulását, amelyek a gyermekek, ifjak egészségi állapotát javítják,
- fejlessze a beteg, sérült és fogyatékos embertársak iránti elfogadó és segítőkész magatartást,
- fordítson figyelmet a szexuális kultúra, magatartás kérdéseire, fordítson figyelmet a családi életre, a felelős, örömteli párkapcsolatokra történő felkészítésre,
- a tanulási folyamat során kapjon átfogó képet a munka világáról,
- a tanulási folyamat során alkalmazott változatos munkaformák erősítsék az együvé tartozás és az egymásért való felelősség érzését!

Az iskolai hagyományok őrzése és ápolása

Iskolai hagyományaink őrzése, ápolása és továbbfejlesztése szervesen illeszkedik nevelési elgondolásainkba. A hagyományok ápolásának alapvető célja, hogy diákjaink ne csak racionálisan, hanem érzelmileg is kötődjenek iskolánkhoz. A hagyományok őrzése egy sajátos, speciális arculatot biztosít az iskolának, s segít megkülönböztetni intézményünket a többi, hasonló képzést nyújtó iskolától. Színesíti a diákéletet, s tovább bővíti a tanórán kívüli foglalkozási lehetőségeket.

1.5.1 A településen élő nemzetiség kultúrájának megismertetése

A nemzeti, etnikai kisebbséghez tartozó tanulók részére iskolánk alapvetően integrált oktatást biztosít. A tantárgyi keretek között megjelenő kisebbségi kultúrák megismertetése – úgy a képzőművészet, mint a zenei világ, a népviselet és az életmód tekintetében – nem elkülönítetten, hanem az egyes évfolyamok tantervi követelményeibe beépítve, az egyes témakörök részterületeiként jelenik meg.

A Debrecenben élő nemzeti, etnikai kisebbségek kultúrájának megismerését az alábbi tevékenységek szolgálják:

- tanórák,
- osztályfőnöki órák,
- egyéb tevékenységek, úgymint:
  - színház- és múzeumlátogatás,
  - hangverseny látogatás.

A tanórákon és a tanórán kívüli tevékenységekben minden esetben lehetőség nyílik a toleranciára való nevelésre, a másság megismerésére és tiszteletben tartására.

1.6 A pedagógusok helyi feladatai, az osztályfőnök feladatai

A pedagógus beosztásából és alaptevékenységéből adódó pedagógiai feladatai

- Példamutató magatartásával és megjelenésével segíti az iskola oktatási és nevelési céljainak megvalósulását.
- Figyel az iskolai élet problémáira, a pedagógus- és diákközösség tagjainak pedagógiai, emberi nehézségeire, segíti a helyes kibontakozást, a hibák felszámolását.
- Közreműködik az iskolaközösség kialakításában és fejlesztésében.
- Szaktárgyától függetlenül kötelessége az emberi tisztességre, becsületességre, hivatástudatra, valamint a helyes és szép magyar beszédre és írásra nevelés.
- Munkavégzését érintő minden felmerülő kérdésben közvetlen feletteséhez, illetve az igazgatóhoz fordulhat.
- Tanórai és egyéb oktató, nevelő munkáját a központi oktatási szabályozásban (törvények, rendeletek), valamint az iskolai alapidokumentumokban (Pedagógiai Program, SZMSZ, Házirend) leírtak szerint kell végeznie.
- A tanítási órákhoz, egyéb foglalkozásokhoz kapcsolható valamennyi tevékenységét lelkiismeretesen és magas színvonalon látja el.
- Tanmenete alapján halad szaktárgyainak tanításában.
- Sajátos pedagógiai módszereket használ (pl. projektoktatás, témnapok, témahetek szervezése). Ezen módszerekkel a tanulók érdeklődése könnyebben felkelthető, megvalósításuk a pedagógusok és tanulók szoros együttműködését igényli.
- Betartatja a Házirendet.
- Együttműködik az iskola pedagógus és nem pedagógus dolgozóival.

A pedagógusok feladatainak részletes listáját személyre szabott munkaköri leírásuk tartalmazza.

A pedagógusok legfontosabb helyi feladatait az alábbiakban határozzuk meg.

- a tanítási órákra való felkészülés,
- a tanulók dolgozatainak javítása,
- a tanulók munkájának rendszeres értékelése,
- a megtartott tanítási órák, a mulasztások dokumentálása, az elmaradó és a helyettesített órák vezetése,
- érettségi, különbözeti, felvételi, osztályozó vizsgák lebonyolítása,
- kísérletek összeállítása, dolgozatok, tanulmányi versenyek összeállítása és értékelése,
- a tanulmányi versenyek lebonyolítása,
- tehetséggondozás, a tanulók fejlesztésével kapcsolatos feladatok,
- felügyelet a vizsgákon, tanulmányi versenyeken, iskolai méréseken,
- iskolai kulturális, és sportprogramok szervezése,
- osztályfőnöki, munkaközösség-vezetői, diákönkormányzatot segítő feladatok ellátása,
- az ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok ellátása,
- szülői értekezletek, fogadóórák megtartása,
- részvétel nevelőtestületi értekezleteken, megbeszéléseken,
- részvétel a munkáltató által elrendelt továbbképzéseken,
- a tanulók felügyelete óráközi szünetekben,
- tanulmányi kirándulások, iskolai ünnepek és rendezvények megszervezése,
- iskolai ünnepeken és iskolai rendezvényeken való részvétel,
- részvétel a munkaközösségi értekezleteken,

- tanítás nélküli munkanapon az igazgató által elrendelt szakmai jellegű munkavégzés,
- iskolai dokumentumok készítésében, felülvizsgálatában való közreműködés,
- szertárrendezés, a szakleltárak és szaktantermek rendben tartása,
- osztálytermek rendben tartása és dekorációjának kialakítása.

Az osztályfőnököt – az osztályfőnöki munkaközösség vezetőjével konzultálva – az igazgató bízza meg minden tanév júniusában, elsősorban a felmenő rendszer elvét figyelembe véve.

Az osztályfőnök feladatai és hatásköre

Osztálya közösségének felelős vezetője, a pedagógusokra vonatkozó általános feladatokon túl hatásköre és feladatai a következőkkel egészülnek ki:

- Összehangolja és segíti az osztályban tanító pedagógusok munkáját, rendkívüli esetekben órát látogat az osztályban
- Segíti a tanulók pályaorientációját, pályaválasztását, igyekszik ezeket megalapozottá, a realitásokkal összhangban levővé tenni.
- Figyelemmel kíséri a tanulók tankönyvellátottságát, segít a felmerülő gondok megoldásában.
- Törekszik az indokolatlan mulasztások, késések megelőzésére, visszaszorítására, ennek érdekében él az alapidokumentumokban lefektetett eszközökkel.
- Az iskola pedagógiai programjának szellemében neveli osztályának tanulóit, munkája során maximális tekintettel van a személyiségfejlődés jegyeire.
- Együttműködik az osztály diákbizottságával, segíti a tanulóközösség kialakulását.
- Figyelemmel kíséri a tanulók tanulmányi előmenetelét, az osztály fegyelmi helyzetét.
- Minősíti a tanulók magatartását, szorgalmát, minősítési javaslatát a nevelőtestület elé terjeszti.
- Szülői értekezletet tart, kapcsolatot tart az osztály szülői szervezetével.
- Ellátja az osztályával kapcsolatos ügyviteli teendőket: digitális napló vezetése, ellenőrzése, félévi és év végi statisztikai adatok szolgáltatása, bizonyítványok megírása, hiányzások igazolása.
- Segíti és nyomon követi osztálya kötelező orvosi vizsgálatát.
- Kiemelt figyelmet fordít az osztályban végzendő ifjúságvédelmi feladatokra, kapcsolatot tart az iskola ifjúságvédelmi felelősével.
- Különös gondot fordít a hátrányos helyzetű tanulók segítésére.
- Tanulóit rendszeresen tájékoztatja az iskolai feladatokról, azok megoldására mozgósít, közreműködik az egyéb tevékenységek szervezésében.
- Javaslatot tesz a tanulók jutalmazására, büntetésére, segélyezésére.

Az iskola minden évfolyamán minden héten egy osztályfőnöki órát tartunk. Az osztályfőnöki órákon az életvitel műveltségi területének ismereteit adjuk át, az egészséges életmóddal, környezetvédelemmel, fogyasztóvédelemmel kapcsolatos témákról beszélünk, gyakorlati ismereteket tanítunk, közösségi nevelés és személyiségformálás, valamint az osztály és az iskola életének koordinációja zajlik.

1.7 A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység

1.7.1 A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek

A tehetség- és a képességek kibontakoztatása szempontjából elsődleges, hogy tanulóink versenyképes, használható, gyakorlatias tudásra tegyenek szert. Mindehhez szükséges az

egyéniség, személyiség erőteljesebb fejlesztése, a magasabb szintű gondolkodási képességek erősítése, a természeti és gazdasági jelenségek értelmezése, a probléma megoldási technikák megismertetése, igazi műveltségélményhez juttatás.

Tehetségen azt a velünk született, adottságokra épülő, majd gyakorlás, céltudatos fejlesztés által kibontakoztatott képességeket értjük, amely az emberi tevékenység egy bizonyos, vagy több területén az átlagosat túlhaladó teljesítményt tud létrehozni.

A tehetség jellemzői: átlagosnál magasabb intelligencia, magas fokú kreativitás, a következtetés képessége, önálló útkeresés, szorgalom és kitartás, előítéletektől való mentesség, bizonytalanság tolerálása, becsvágy, kockázatvállalás, divergens gondolkodás, folyamatos kommunikáció.

A tehetség kibontakoztatását serkenti:

- a megfelelő légkör megteremtése,
- a motiváció, a pedagógus ösztönző attitűdje,
- a bizalom,
- a megfelelő szervezeti strukturáltság,
- a játékoság.

A tehetség kibontakoztatását gátolja:

- a kreativitás lebecsülése,
- a túlzott fegyelem,
- a teljesítménykényszer.

Legfontosabb feladatunk idejében felfedezni a tanulók speciális képességeit, s készségeiket az adott iskolatípus adta maximális szintig fejleszteni. Ehhez pedagógusaink rendelkezzenek megfelelő pedagógiai-pszichológiai ismeretekkel.

Forrásaink:

- általános iskolai vélemények
- egyéb jelzések (zene, sport stb.)
- pedagógusok megfigyelései
- szülők, környezet véleménye

Módszerek:

- iskolán kívüli elfoglaltságok megismerése
- kötetlen beszélgetések (szülők, edzők stb.)
- pedagógus (osztályfőnök, szaktanár) céltudatos munkája
- adatgyűjtés

A tehetséget fel kell fedezni, alakítani, fejleszteni, ösztönözni kell. Ez a környezet, s ezen belül ez az iskola feladata. Ehhez azonban ismernünk kell a tehetség megnyilvánulási formáit:

1. tudományos tehetség
2. vezetői tehetség
3. pszichomotoros tehetség
4. művészi tehetség

A tehetséggondozás szervezeti formái

- A tanítási órán differenciált feladatok biztosítása. Csoportbontásnál fontos a viszonylagos homogenitás, hogy a tehetséges gyermekek a velük versenyképes kortárstanulókkal ismételtlen összemérhessék képességeiket, erejüket. Megvalósulhat a tantervdúsítás, tananyag gazdagítás. Egyes anyagrészekkel elmélyültebben

foglalkozhatnak, gazdagíthatják a követelményrendszert, projektet készíthetnek, gyűjtő- és kutatómunkát végezhetnek.

- Emelt óraszámú tantárgyak tanítása
- Szakkörök, klubok
- Második idegen nyelv
- Pályázatok
- Képzőművészeti kiállítások
- Versenyekre felkészítés
- Vetélkedők

BAPTISTA OKTATÁS

Célok	Feladatok	Kritériumok
Iskolánk célja a tehetséges tanulók korai felismerése, hogy minél hamarabb elkezdhessük fejlesztésüket.	Osztályfőnökök, szaktanárok megfigyelései, céltudatos adatgyűjtés. Iskolán kívüli elfoglaltságok megismerése beszélgetés a szülőkkel, edzőkkel, tanárokkal.	A partnerekkel való permanens kapcsolattartás.
Célunk a felismert tehetség fejlesztése, ösztönzése, kibontakoztatása az önmegvalósítás jegyében.	A szükséges szakmai támogatás biztosítása, melynek eszközei: <ul style="list-style-type: none"> • tanórai csoportbontás, differenciálás; • érdeklődés alapján szerveződő szakkörök, klubok; • tagozatos, speciális tantervű osztályok létrehozása; • tantervdúsítás; • tanulmányi versenyekre való felkészítés; 	A szakkörök és klubok sikeres működése. Tanulmányi versenyeken való sikeres részvétel. Sikeres felvételi vizsgák (továbbtanulás). Közösségi produkciókban való sikeres szereplés. Egyéni produktumok, publikációk, műalkotások létrehozása. Kiegyensúlyozott, elégedett, sikeres gyerekek
Célunk az esélyegyenlőség biztosítása valamennyi tehetséges gyermek számára társadalmi hovatartozástól függetlenül.	Meg kell próbálnunk kompenzálni a családi és anyagi háttér hiányosságait. Pályázatok útján biztosítanunk kell a szükséges anyagi, tárgyi feltételeket azon tehetséges tanulók részére, akik rossz anyagi körülmények között élnek. Hozzáférhetővé kell tennünk számukra a különböző szakkönyveket, folyóiratokat, feladatgyűjteményeket.	Táborozási hozzájárulások elnyerése, pályázatok felhasználásával.
Célunk, hogy a tanulók vállalják tehetségüket és használják fel az érvényesülésükhöz.	Feladatunk a lehetséges helyes utak, lehetőségek minél tágabb körét bemutatni.	A tanulók találják meg a tehetség gyümölcsöztetésének módját.
Tudjuk, hogy a tehetséggondozás csak a család támogatása mellett lehetséges, ezért célunk a családdal való együttműködés.	A családnak tudtára kell adni a felismert tehetséget, a fejlesztés lehetőségét, formáját, helyét. Folyamatosan informálni kell az aktuális helyzetről, az elért (rész) eredményekről, sikerekről, kudarcokról.	A család lehetőségeihez mérten támogassa mind anyagilag, mind erkölcsileg a gyermek fejlesztését.

1.7.2 A beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdők segítése

Iskolánkban a magatartási, beilleszkedési zavarokkal küzdő tanulók száma alacsony. A tanárok feladata az ilyen gyerekek esetében az okok felderítése és azok orvoslása. Az ő esetükben a szeretetteljes légkör, tolerancia, az egyéni bánásmód ígér némi sikert. Ezeknek a gyerekeknek a szüleivel szoros együttműködésre törekszünk.

Pedagógiai tevékenységünk elsődleges célja tehát a család, a szülők minél alaposabb megismerése és a családon keresztül történő ráhatás a gyerekekre.

Feladataink:

- A tanulóval való hosszabb és többszöri beszélgetés (elsősorban a délutáni órákban, zavaró tényezők nélkül), ennek keretében:
  - tanácsadás (hobby, baráti kör változtatása),
  - megtörtént helyzetek megbeszélése,
  - megbízás (közösségi program szervezése),
- Találkozás a szülőkkel
- Szakemberekhez irányítás

1.7.3 A sajátos nevelési igényű tanulók segítése

Iskolánk a többségi intézményben megvalósuló (integrált) nevelést és oktatást valósítja meg, melynek során a sajátos nevelési igényű tanulók eredményes szocializációját, iskolai pályafutását elősegítheti a nem sajátos nevelési igényű tanulókkal együtt történő - integrált - oktatásuk.

Sikerkritériumnak a tanulók beilleszkedését, a többi tanulóval való együttműködését tekintjük. Intézményünkben a felvételi tájékoztatóban meghatározottaknak megfelelően fogadunk sajátos nevelési igényű tanulókat. A szakértői véleményben foglaltaknak megfelelően kaphatnak felmentést bizonyos tantárgyak értékelése alól, illetve vehetnek részt fejlesztő foglalkozásokon. Ennek érdekében a fogyatékosoknak, szakterületnek megfelelő végzettséggel rendelkező gyógypedagógust alkalmazunk.

Csak olyan tanulót fogadunk, aki a szakvélemény szerint integráltan oktatható és tankötelezettségét nem vagy nem kizárólag magántanulónaként teljesítheti.

Fejlesztő program a sajátos nevelési igényű tanulók speciális fejlesztéséhez

Kapcsolódó jogszabályok

- A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC törvény (Nkt.)
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet
- 15/2013. (II.26.) EMMI rendelet a pedagógiai szakszolgálati intézmények működéséről

Bevezetés

A sajátos nevelési igényű tanulók különleges gondozási igénye biológiai, pszichológiai és szociális tulajdonság-együttes, amely a tanuló nevelhetőségének, oktathatóságának, képezhetőségének az átlagtól eltérő jellegzetes különbségeit fejezi ki. A tanulók között fennálló

- egyéni adottságokból és igényekből adódó - különbségeket iskolánk a helyi pedagógiai program kialakításakor figyelembe vette.

A sajátos nevelési igény kifejezi:

- a tanuló életkori sajátosságainak fogyatékoság által okozott részleges vagy teljes körű módosulását,
- az iskolai tanuláshoz szükséges képességek részleges vagy teljes kiesését, fejletlenségét, lassúbb ütemű és az átlagtól eltérő szintű fejleszhetőségét.

A sajátos nevelési igény a szokásos tartalmi és eljárásbeli differenciálástól eltérő, nagyobb mértékű differenciálást, speciális eljárások alkalmazását, illetve kiegészítő fejlesztő, korrekciós, rehabilitációs, valamint terápiás célú pedagógiai eljárások alkalmazását teszi szükségessé.

A fejlesztő program a helyi tanterv része, és az integrációt segítő sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztésére, nevelésére irányul. A nevelőtestület minden évben a munkaterv készítésekor felülvizsgálja, s meghatározza benne az anyagi kereteket is, s összefoglalja a célokat és fejlesztéseket.

A sajátos nevelési igényű tanuló fejlesztésére vonatkozó célokat, feladatokat, tartalmakat, tevékenységeket, követelményeket meg kell jeleníteni:

- az intézmény pedagógiai programjában,
- a helyi tantervben
- a tematikus egységekhez, tervekhez kapcsolódó tanítási-tanulási programban,
- az egyéni fejlesztési tervben.

A **sajátos nevelési igény** meghatározása: különleges bánásmód keretében sajátos nevelési igényű az a gyermek, aki a szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleménye alapján

- mozgásszervi, érzékszervi, értelmi, beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén a halmozottan fogyatékos, az autizmus spektrumzavarral küzdő,
- pszichés fejlődés zavarai miatt a nevelési, tanulási folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott (pl.: dyslexia, dysgraphia, dyscalculia, mutizmus, kóros hiperkinetikus vagy kóros aktivitászavar).

A fejlesztő program tartalmi elemei

Általános célok – alapelvek

A rehabilitációs, rehabilitációs **ellátás közös elvei:**

A sajátos nevelési igényű tanulók nevelésében, oktatásában részt vevő nevelési-oktatási intézmények egész nevelési-oktatási rendszerét átfogó, hosszú távú rehabilitációs, rehabilitációs célok és feladatok határozzák meg, melyeket az intézmény dokumentumai tartalmaznak.

A rehabilitációs, rehabilitációs tevékenység olyan szakmaközi együttműködésben kialakított és szervezett nyitott tanítási-tanulási folyamatban valósul meg, mely az egyes tanulók vagy tanulócsoporthoz igényeitől függő eljárások, időkeret, eszközök, módszerek, terápiák alkalmazását teheti szükségessé.

Általános alapelvek:

Az életkori csoportok megtartása mellett a tanulók egyéni haladási üteméhez igazodó, önmagukhoz mért fejlődést értékelő, sikerélményt biztosító, a reális életlehetőségeket folyamatosan szem előtt tartó oktatás és nevelés megvalósítása.

A **NAT alkalmazása** a SNI tanulók iskolai nevelésében, oktatásában is alapidokumentum, a benne meghatározott kiemelt fejlesztési feladatok a SNI tanulók számára is érvényesek. Az intézmény pedagógiai programjának és a helyi tantervnek elkészítésekor figyelembe vettük:

- a köznevelési törvényt, a NAT és az Irányelv vonatkozó előírásait,
- a szülők elvárásait,
- és a tanulók sajátosságait.

Az „Irányelv” biztosítja, hogy:

- a fejlesztés megfelelő tartalmak közvetítése során valósuljon meg, segítse a minél teljesebb önállóság elérését és a társadalomba való mind teljesebb beilleszkedést,
- a követelmények igazodjanak a fejlődés lehetséges üteméhez,
- ha szükséges, a fejlesztés terjedjen ki az iskoláskor előtti képességfejlődés területeire is,
- a rehabilitációs célú fejlesztő terápiák programjai váljanak az intézmény pedagógiai programjának tartalmi elemeivé,
- a tanulókat a nevelés-oktatás, fejlesztés ne terhelje túl.

Ennek érdekében az „Irányelv” **meghatározza:**

- a tartalmak kijelölésekor egyes területek módosítását,
- a sérült képességek rehabilitációs, habilitációs célú korrekciójának területeit,
- a nevelés, az oktatás és a fejlesztés szokásosnál nagyobb mértékű kiterjesztésére vonatkozó javaslatokat.

A SNI tanulók pedagógiai célú habilitációs/rehabilitációs ellátása

A SNI tanulók különleges gondozási igénye egy tulajdonság-együttes, mely az átlagtól eltérő jellegzetes különbségeit fejezi ki. Ezeket a különbségeket a helyi pedagógiai program kialakításakor vesszük figyelembe.

A habilitációs, rehabilitációs tevékenység közös célja és feladatai:

- a meglévő ép funkciók erősítése és bevonása a hiányok pótlása érdekében,
- a hiányzó vagy sérült funkciók helyreállítása, újak kialakítása,
- a különféle funkciók egyensúlyának kialakítása,
- a szükséges speciális eszközök elfogadtatása, használatuk megtanítása,
- az egyéni sikereket segítő, a társadalmi együttélés szempontjából kívánatos egyéni kompetenciák kialakítása.

A habilitációs, rehabilitációs **tevékenységet meghatározó tényezők:**

- a sérülés típusa, súlyossága
- a sérülés kialakulásának ideje
- a SNI tanuló életkora, állapota, műtétei, képességei, készségei, kognitív funkciói, meglévő ismeretei
- a társadalmi integráció kívánalmai: egyéni életút, továbbtanulás, pályaválasztás, lehetőség szerint önálló életvitel.

A SNI tanuló fejlesztésére vonatkozó célok, tartalmak, tevékenységek, követelmények megjelennek:

- a pedagógiai programban,
- helyi tantervben a tantárgyak programjában,
- a tematikus egységekhez, tervekhez kapcsolódó tanítási-tanulási programban,
- egyéni fejlesztési tervben.

A szakirányú végzettséggel rendelkező gyógypedagógiai tanári / terapeuta kompetenciája:

- programok összeállítása,
- fejlesztőmunka,
- közreműködés a tevékenységek tervezésében, s ezt követően a konzultációban.
- a többségi pedagógusok munkájának segítése

A pedagógiai feltételeket a köznevelési törvény határozza meg. Többlétszolgáltatásokat biztosít a SNI tanuló számára.

Az együttnevelés

Az együttnevelés objektív tényezői

Napjainkban az integráció azt jelenti, hogy a SNI gyermekek beilleszkednek a többségi nevelési intézményeket látogató gyermekek, fiatalok közé. A 2011. évi CXC törvény a nemzeti köznevelésről 47.§. (1) kimondja, hogy „A sajátos nevelési igényű gyermeknek, tanulónak joga, hogy különleges bánásmód keretében állapotának megfelelő pedagógiai, gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai ellátásban részesüljön attól kezdődően, hogy igényjogosultságát megállapították. A különleges bánásmódnak megfelelő ellátást a szakértői bizottság szakértői véleményében foglaltak szerint kell biztosítani”.

Az együttnevelés sikeres megvalósítása érdekében a befogadó iskoláknak rendelkezniük kell azokkal a tárgyi és személyi feltételekkel, amelyeket a törvény előír.

A 2011-ben megszületett köznevelési törvény és annak módosításai, valamint az 1998. évi Esélyegyenlőségi törvény rögzítik azokat a körülményeket melyek által megvalósulhat a sikeres integráció.

Az integrációt vállaló intézmények feladatai:

- **Alapító okiratában** szerepeltetni kell a sajátos nevelési igényű gyermekek integrált nevelésének-oktatásának feladatát, s azt hogy milyen fogyatékosági csoporthoz tartozó gyermekekről van szó.
- Átdolgozott **pedagógiai programja** és a helyi tanterve tartalmazza a fogyatékoság típusához és fokához igazodó fejlesztő programot.
- **Szakemberek** biztosítása: szükségleteknek megfelelően gyógypedagógus, logopédus, pszichológus, konduktor.
- **Fejlesztő eszközök**, tanórai segédletek biztosítása.
- Egészségügyi és pedagógiai célú **habilitációs és rehabilitációs foglalkozások** biztosítása, a tanórai foglalkozásokon túl. Ennek meg kell jelennie az iskola óratervében, mely a fogyatékoság típusától függően az évfolyamra meghatározott heti óraszám.
- Egyes tantárgyakból, tantárgyrészekből az **értékelés és a minősítés** alól mentesítheti az intézmény igazgatója a szakértői vélemény alapján, melyről határozatot hoz.
- Az első évfolyamon az értékelés és minősítés alól mentesített tanuló számára **egyéni továbbhaladást** engedélyezhet az igazgató, vagyis a gyermek haladása eltérhet osztálytársaitól egyes tantárgyakban.

Az együttnevelés szubjektív tényezői

A törvényi háttér meglehetősen elengedhetetlen, de önmagában kevés, ennél sokkal nagyobb jelentőséggel bírnak a **szubjektív tényezők**.

Biztosítani kell:

- a SNI **tanuló beilleszkedését és együttműködését a többi tanulóval**, ezt segíti a nyitottabb személyiség formálása, a szakértői bizottság által megjelölt pedagógiai diagnózisban szereplő javaslatokat be kell építeni az **egyéni fejlesztési tervekbe**,
- a **pedagógusok, a szülők és a többi gyermek felkészítését**,
- **habilitációs, rehabilitációs szemlélet érvényesítését, sérülésspecifikus módszerek alkalmazását, folyamatos értékelést, együttműködést a szakemberekkel.**

Sikerkritérium az inkluzív, befogadó iskola kialakítása.

A befogadó iskolákban szeretik a heterogenitást, akár kiemelkedően tehetséges, akár fogyatékossgal élő tanulóról, akár hátrányos szociális helyzetű gyermekről legyen szó. A pedagógus itt nem hárítja a felelősséget másra, hanem igyekszik saját eszköztárát úgy bővíteni, hogy megoldást találjon a tanulási nehézségekre. Fontos, hogy a befogadó pedagógusok rendelkezzenek azokkal az ismeretekkel, melyek az adott fogyatékossgai típust jellemzik. Mivel a többségi iskolák pedagógusai képzésük során alig-alig szerezhettek ilyen jellegű tudást, lényeges, hogy konzultáljanak a gyermeket segítő gyógypedagógussal, valamint továbbképzéseken vegyenek részt.

Elengedhetetlen, hogy a fejlesztésben résztvevő szakemberek **team-munkában** dolgozzanak, együtt kell meghatározni a tennivalókat.

Alapvető tényező továbbá, hogy a befogadó pedagógusok jártasak legyenek **differenciált tanulásszervezésben**.

A differenciálás az a folyamat, melynek során a pedagógus a tanulási folyamatot az egyes gyermekek egyéni szükségleteihez rendeli. Ezáltal tudja a tanulóhoz igazítani a tananyag tartalmát, szintjét, a tanulás ütemét, az alkalmazott módszereket, az ellenőrzés, értékelés, számonkérés típusát stb. Ez a fajta tanulásszervezés nemcsak a SNI gyermekek számára kedvező, hanem a csoport valamennyi tagjának. A pedagógus így kaphat képet arról, hogy ki milyen téren kiemelkedő, tehetséges, illetve ki miben marad el társaitól.

Az erősségekre építve és támaszkodva határozhatja meg azokat az eljárásokat, módszereket, amelyekkel az elmaradott területek fejleszthetők.

A szülők szerepe, befolyása felelőssége az inkluzív iskolában kifejezetten nagy. Elsősorban az egyéni igényekhez szabott **optimális, támogató környezetet** kell biztosítaniuk. Nagy szerepet játszanak abban, hogy a beilleszkedés sikeres legyen, kapcsolatot tartanak az osztálytanítóval és a gyógypedagógussal.

Ha a gyermek fogyatékossgát korán felismerték, akkor a szülőnek már volt ideje feldolgozni, s akkor a szülői elfogadás megbízható támaszt jelent. Találkozhatunk olyan szülői magatartással, amikor az integrált oktatási forma választása a stigmatizációból való megszabadulás lehetőségét jelenti. Ilyenkor nem számíthatunk szülői érdeklődésre, s gyermekének sem tud érzelmi biztonságot nyújtani.

Az iskola és a szülők közti ideális kapcsolatnak a következő alapelvekre kell épülnie: a szülő és a szakember kölcsönösen tiszteljük egymást, az információáramlás kölcsönös legyen, érezzék a szülők, hogy a nevelési-oktatási folyamatban résztvevő pedagógusok elfogadják gyermekük egyediségét, ők is részesei a nevelési - oktatási folyamatnak.

A pedagógusoknak nem szabad figyelmen kívül hagyniuk az ép gyermekek szüleit sem, empátiás készséget kell kialakítani bennük, fontos, hogy a szülők támogassák gyermeküket a sajátos nevelési igényű tanulók elfogadásában. A pedagógusok feladata, hogy ismertesse a **gyermektársakkal** a fogyatékossg mibenlétét, a segítségnyújtás lehetőségeit. Meg kell találni azt az egyensúlyt, hogy a SNI tanuló pont annyi segítséget kapjon, amennyire szüksége van: se többet, se kevesebbet.

Együttműködés a szakemberekkel: az intézmény a sajátos nevelési igénynek, fogyatékossgának, létszámnak megfelelő szakembereket biztosít. A **gyógypedagógiai tanár / terapeuta** feladata sokrétű. Azon túl, hogy egyéni fejlesztési terv szerint közvetlenül foglalkozik a gyermekkel, koordinálja a rehabilitációs munkában résztvevő más szakemberek munkáját, kapcsolatot tart a szülőkkel, nyomon követi a gyermek fejlődését.

Kapcsolatot tart a többségi pedagógusokkal:

- segíti a diagnózis értelmezését,
- javaslatot tesz a környezet kialakítására, speciális eszközök kiválasztására, speciális módszerek alkalmazására,
- folyamatosan konzultál velük,

- ráirányítja figyelmüket a beszerezhető szakirodalomra.
- Szükség van logopédus, pszichológus, gyógytestnevelő, fejlesztő pedagógus bevonására is.

Alapító okiratunk rögzíti azokat az SNI típusokat, mellyel rendelkező tanulók integrált oktatását iskolánk ellátja. A tanulók számára előírt foglalkozásokat a fogyatékosoknak megfelelően a fejlesztő teremben vagy a tornateremben tartjuk. A feladat ellátását az előírt végzettséggel rendelkező szakember tartja. A fejlesztéshez szükséges eszközöket a fejlesztő pedagógusok és az intézmény biztosítja.

Helyzetkép

Iskolánkban az utóbbi években megnőtt a sajátos nevelési igényű tanulók száma.

A szakértői bizottság véleménye alapján fogadunk integráltan oktatható tanulókat, akiknek javasolt, hogy ne magántanulói státuszban folytassák tanulmányaikat.

A tanulók oktatásánál figyelembe vesszük a szakértői vélemény javaslatait, a javasolt módszereket, eszközöket.

A tantárgyi felmentések alapján történik az értékelés alóli felmentés.

Mozgáskorlátozottak számára kialakítottunk mellékhelyiséget is, így a kerekesszéket használó tanulóink is könnyedén mozog az intézményben. A tantermek beosztásánál is figyelünk a sérült tanulókra.

Integráltan oktatunk látássérült, hallássérült és mozgássérült tanulókat is. Mentális állapotuknak megfelelően alkalmazkodunk hozzájuk a nevelési-oktatási folyamatban.

Kapcsolatban állunk a szakvéleményeket kiállító szakszolgálatokkal, figyelemmel kísérjük a felülvizsgálatok dátumait és azokat jellemzéssel kezdeményezzük a törvényi előírásoknak megfelelően.

A sajátos nevelési igényű tanulók felzárkóztatását segítő program

Látássérült tanulók fejlesztését segítő program

Látássérültnek tekinthető az a személy, akinek egészséges szemén korrekcióval mérhető látásélessége az ép látás 30%-a, vagy ennél kevesebb, illetve látóérszükülete nem több 20°-nál. A gyengénlátók vízusa: 0,1 -0,33 közötti.

Kiemelt fejlesztési feladatok:

Énkép, önismeret:

- megfelelő tanulási környezet kialakítása,
- az önállóság iránti igényük fejlesztése, elsősorban az önkiszolgálás, a mozgás és tájékozódás terén,
- az önfejlesztés igényének kialakítása, különösen az ismeretszerzés terén és az egyéni tehetség kibontakoztatásában.
- az önbizalom és az önkritika egyensúlyának megteremtése révén a pozitív, reális énkép kialakítása,
- felelősségük kialakítása saját sorsuk és életpályájuk alakításában.

Információs és kommunikációs kultúra:

- auditív információhordozók alkalmazása,

- grafomotoros képességek (betűalakítások, betűkapcsolások, vonalközbe írás stb.) fejlesztése,
- az ép érzékszervek segítségével virtuális csatornákon keresztüli ismeretszerzés, elektromos médiahasználat,

Tanulás:

- az akarati tulajdonságok erősítése a látássérülés hátrányainak leküzdéséhez, érdeklődésük felkeltése, és irányítása a környezet, a látható világ megismerése iránt,
- a vizuális differenciáló képesség (pl. képek, betűk, számjegyek stb. olvasása) fejlesztése,
- hosszabb idő biztosítása a térérzékelés és a testséma kialakulásához a működő érzékszervek aktív bevonásával,
- céltudatos és kitartó akarati tulajdonságok kialakítása az önálló tanulás és a későbbi munkavégzés céljából,
- grafomotoros képességek (betűalakítások, betűkapcsolások, vonalközbe írás stb.) fejlesztése,
- optikai segédeszközök használatának megtanítása.

Testi, lelki egészség:

- a tanulók legyenek tisztában a gyengénlátásból fakadó fokozott baleseti veszélyekkel, a finommozgások és a tájékozódás ismereteinek elsajátításában kerüljék el azokat.
- az egészségvédő magatartás szokásainak fejlesztésével az egészséges életmód iránti igény kialakítása,
- az önfejlesztés igényének kialakítása, különösen az ismeretszerzés terén és az egyéni tehetség kibontakoztatásában,
- az egészségvédő viselkedés szokásainak kialakítása, a higiénés tevékenységek elsajátítása, a szem védelme,
- látás - mozgás koordináció fejlesztése.

Felkészülés a felnőtt szerepre:

- felkészítésük az ép látásúakkal való kapcsolatépítésre, a közösségbe való beilleszkedésre,
- az önálló életvitelhez szükséges ismeretek, szokások kialakítása igény szinten tartása,
- pályaválasztásuk, munkavállalásuk, családalapításuk lehetőségeinek és korlátainak megismerése.

Módszerek, eljárások

A gyengénlátó tanuló esetében is a kerettantervek tananyagát és követelményeit, fejlesztési feltételeit alkalmazzuk, a szakvéleményben megadott javaslatok alapján.

Művészetek - kiemelt fontosságú terület:

- Személyiségformáló, személyiségkorrekciós hatása rendkívül nagy a készségek és képességek mellett.
- Ének-zene: ismeretanyagában a hallásos tanulás kerül előtérbe.
- Vizuális kultúra: a hangsúlyt a síkábrázolás helyett a plasztikus megjelenítés mintázás kapja.

Anyanyelv és irodalom

- Kommunikációs készség kialakítására, fejlesztésére nagy súlyt helyezünk.
- Analizáló - szintetizáló olvasástani módszerét alkalmazzuk.
- Írás tanításánál törekszünk az áttekinthető, rendezett, olvasható írásképekre.

Matematika

- A szemléltetéshez és a tanulói munkához speciális eszközöket használunk (vonalzó, körző).
- A mérés és szerkesztés jelentősen függ a látássérülés mértékétől, ezért a pontosság szempontjából engedelményeket teszünk.
- Ép érzékszerveiket (tapintás, hallás) aktívan használtatjuk ismeretszerzés közben.

Természettudományos tantárgyak

- Közvetlen szemléltetés esetén biztosítjuk számukra az ép érzékszerveik aktív használatát.

Testnevelés, sport

- A testnevelés órákon fokozott figyelmet fordítunk gyakran kialakuló tartási hibákra, azok megelőzésére és korrekációjára.
- Térbeli tájékozódásukat fejlesztjük.
- Futkározás közben biztonságérzetüket növeljük.

A fejlesztés színterei

- tanóra,
- fejlesztő, felzárkóztató foglalkozás,
- szakkörök (pl. kézműves szakkör),
- tehetséggondozó foglalkozások.

Tanórán és az egyéb tevékenységeik folytán alkalmazott módszerek, eljárások:

- szemléltetés, érzékeltetés, megfigyelés,
- egyéni segítségnyújtás,
- differenciált követelményrendszer,
- egyéni fejlődési tempó biztosítása,
- dicséret, jutalmazás,
- több idő adása,
- körülmények optimális biztosítása,
- egyéni képességet fejlesztő játékok,
- tolerancia.

Együttműködés a tanulók fejlődését segítő intézményekkel, szervekkel:

- iskolaorvos,
- védőnő,
- szemész szakorvos,
- szülők,
- gyógypedagógus,
- pszichológus.

Egyéb feltételek biztosítása:

- pedagógusaink továbbképzése,
- szakemberek előadásai,
- tankönyvek, segédanyagok.

A hallássérült tanulók fejlesztését segítő program

A **hallássérült** tanulónál a hallás csökkenése miatt, a szokásostól eltér a beszéd, a nyelv és ennek következtében a személyiség fejlődése.

Átalakul a külvilágról való információ felvétel, lelassul az ismeretszerzés, nehezebbé válik a szocializálódás.

A hallássérült tanuló egyéni fejlesztését, ennek lehetőségeit, meghatározza a hallássérülés bekövetkeztének, felismerésének időpontja, kóroka, mértéke, az intelligencia foka és egyéb személyiségjegyek.

Kiemelt fejlesztési feladatok:

Énkép, önismeret:

- önállóságra nevelés
- pozitív személyiségjegyek feltárása, fejlesztése
- fogyatékoságukkal együtt élve tudjanak beilleszkedni a munka világába

Információs és kommunikációs kultúra:

- a vizuális csatornák kiemelt fejlesztése
- a társas kapcsolatokhoz szükséges kommunikációs képességek és magatartási normák alakítása, fejlesztése

Tanulás:

- az azonos évfolyamon tanuló halló társak teljesítményének megközelítése,
- az információs kommunikációs technológiák megismertetése

Testi, lelki egészség:

- a hallásjavító eszközök használata
- életmódjuk, életvitelük alakítása, komplex kommunikációs lehetőségek fejlesztése
- káros szokások kerülése

Felkészülés a felnőtt életre:

- a legnagyobb önállóság elérése
- a továbbtanulás megalapozása
- a reális pályaválasztás előkészítése

Hon- és népismeret:

- térben, időben, tartalmakban eltérő összefüggések felismertetése, szókincs, fogalmak bővítése

Európai azonosságtudat, egyetemes kultúra:

- a tanulók szemléletének, nyitottságának formálása, hogy kapcsolatot tudjanak teremteni sorstársaikkal

Környezeti nevelés:

- vizuálisan biztosított élményekkel felismertetni a környezet alakításának, óvásának szükségességét

Kiemelten fontos a beszédhallás és a még épen maradt funkciók folyamatos fejlesztése minden nevelési helyzetben.

Anyanyelv és irodalom

A magyar nyelv és irodalom tantárgyak egész éven át tartó folyamatos feladatai:

- a tudatos anyanyelvtanulás,
- az olvasás technikájának kialakítása és eszközszintű használata,
- az írás technikájának kialakítása és ennek eszközszintű használata,
- a szókincs bővítése, fejlesztése,
- beszédérthetőség fejlesztése,
- nyelvi kombinációs készség, vizuális emlékezet fejlesztése,
- a köznapi nyelv elemeinek elsajátítása.

Élő idegen nyelv

- A hallási fogyatékos tanulók oktatásában az élő idegen nyelv műveltségi terület tanításának szűkített programja a nyelvi fejlettségi szint függvényében történik.
- Az oktatás folyamatában jelentős hangsúlyt kap az írásos forma.

Matematika

- A fogalmi gondolkodás megalapozása.
- Megfelelő nyelvi kommunikáció.

Ember és társadalom

- A hallássérült számára legyenek életszerűek, használhatóak a tanultak és segítsék őt akadályozott helyzetében.
- Tér- és időviszonyok kialakítása.
- Tájékozódási képesség kialakítása.

Földünk és környezetünk

- Gyakorlati, alkalmazható ismeretek nyújtása.

Művészetek

- A hallás- és zenei nevelés tantárgy tartalma részben megegyezik az „ének-zenével”.
- Az önkifejezés, információszerezés megalapozása.
- A kreativitás fejlesztése: vizuális kultúra sokoldalú művelése.
- A természeti, társadalmi környezet hangjainak megismertetése.
- Az emberi beszéd akusztikus felfogásának segítése.

Informatika

- A korszerű technikák alkalmazása - számítógép, vizuális eszközök.

Életvitel és gyakorlati ismeretek

- Direkt módon alapozza meg a munkavégzésre történő felkészülést, a pályaválasztást.
- A manuális készségek magas fokú fejlesztése.
- Mozgások összerendezettségének fokozása.

Eljárások, módszerek

- Az egyes pedagógiai szakaszokra fordított idő meghosszabbodhat.
- A jó beszédpélda biztosítja a hallássérült tanuló beszédfejlődésének erősödését.
- Optimális ültetésrend kialakítása.
- Törekvés a pedagógus és a gyermektársak beszédérthetőségére.
- A pedagógus győződjön meg arról, hogy érti-e őt a gyermek.
- Utasítások írásban történő kiadása.

- Megfelelő szemléltetőeszközök biztosítása.
- Ismeretlen szavak részletes magyarázata.
- Differenciált tanulásszervezés.
- Zöngés és zöngétlen mássalhangzó-párok differenciálása.

A mozgás fogyatékos gyermekek fejlesztését segítő program

Mozgáskorlátozott az a tanuló, akinél a mozgásszervrendszer veleszületett vagy szerzett károsodása és/vagy funkciózavara miatt jelentős és maradandó mozgásos akadályozottság áll fenn, melynek következtében megváltozik a mozgásos tapasztalatszerzés és a szocializáció.

A fejlesztés alapelve: a sérülésből adódó hátrányos következményeket segítsen csökkenteni és/vagy ellensúlyozni.

A tanuló speciális nevelési szükségleteit meghatározza a károsodás keletkezésének ideje, annak formája, mértéke és területe.

Nevelhetőségüket befolyásolja, hogy tapasztalatszerzési lehetőségeik beszűkültek, a környezethez való alkalmazkodásukban gátoltak. A gyermekek mozgáskorlátozottként is meg tudják állni helyüket az „épek” között, tehát a többségi iskolában is.

Kiemelt célok, feladatok

Az iskolai fejlesztés teljes ideje alatt kiemelt fontosságú a mozgásnevelés, a komplex rehabilitációs hatásrendszer.

Énkép, önismeret:

- önállóságra nevelés lehetőségei szerint,
- a tanulók egészséges énképének önbizalmának kialakítása,
- kudarcűrő képességük növelése,
- az esélyegyenlőség alapjainak megteremtése.

Információs és kommunikációs kultúra:

- elektronikus eszközök, a média használata életminőségük javítására.

Tanulás:

- speciális módszerek, terápiák és technikák alkalmazása a rendelkezésre álló segédeszközök igénybevételével
- a tanulás összetevőinek tanítása, egyénre szabott tanulási módszerek megválasztása, motiváció
- az író-, rajzoló- és eszközhasználó mozgás; valamint a hallásra, beszédészlelésre támaszkodó tevékenység.
- az iskolai fejlesztés teljes ideje alatt kiemelt fontosságú a mozgásnevelés, a komplex rehabilitációs hatásrendszer.

Testi, lelki egészség:

- az akadálymentes közlekedés szabályainak ismerete, a megfelelő mozgás- és élettér biztosítása az iskolában,
- mozgásreflexek célszerűsége és gyorsasága,
- speciális módszerek, terápiák és technikák alkalmazása a rendelkezésre álló segédeszközök igénybevételével:
- az akadályozott környezet mozgásbiztonsága,

- mozgásreflexek célszerűsége és gyorsasága, az író-, rajzoló- és eszközhasználó mozgás; valamint a hallásra, beszédészlelésre támaszkodó tevékenység.

Felkészülés a felnőtt életre:

- önállóság nevelés, lehetőség szerint
- az önálló életvitel kialakulását segítő módszerek, eljárások megkeresése, kidolgozása, lelki egyensúly fenntartása, számukra elérhető pályák megismertetése, ezek iránti érdeklődés felkeltése.

A megvalósítás keretei, eljárásai

Tanítási órák:

Anyanyelv és irodalom

- A beszéd tartalmi részére nagyobb hangsúlyt kell fektetni.

Élő idegen nyelv

- A nyelvtanulás a továbbtanulás, a későbbi munkavállalás, az önbizalom növelésének fontos eszköze.
- Auditív tanulási módszereket kell alkalmazni.

Matematika

- Sokoldalú érzékleti megerősítésre kell törekedni.
- A geometriai anyag gyakorlati része a mozgásállapottól függően, egyéni elbírálás alapján történjen.

Ember és társadalom

- A társadalmi tapasztalatszerzés hiányainak pótlása.
- Ismertetni kell a tanulókkal a mozgáskorlátozottakra vonatkozó jogszabályokat és érdekvédelmi szerveződések.

Ember és természet

- Az embertani, egészségügyi ismereteknek tartalmazniuk kell a tanuló diagnózisának ismeretét s az ezzel kapcsolatos problémák kezelését.
- Lehetőség szerint megteremteni az egyéni tapasztalást.

Művészetek

- Mindig meg kell keresni azokat az eljárásokat, módszereket, testhelyzeteket, eszközöket, amelyek segítségével képes a tanuló előre haladni.
- A tánc és gyermekjátékok témáinak tartalmait és követelményeit egyénre szabottan kell megfogalmazni.

Informatika

- A gépi írást meg kell tanítani.
- Meg kell találni az egyénre szabott, adaptált eszközöket (speciális egér, klaviatúravédő, stb.).

Testnevelés és sport:

- a gyógytorna aktív és passzív eljárásai,
- a testnevelés mozgásanyagának sérülésspecifikus adaptált formái,
- adaptált sportfoglalkozások.

A pszichés fejlődés zavarai miatt nevelési, tanulási folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott tanulók (részképeségzavar) fejlesztését segítő program

A pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók csoportjába azok a tanulók tartoznak, akik az iskolai teljesítmények és a viselkedésszabályozás területén a kognitív, emocionális-szociális képességek eltérő fejlődése, a kialakult képességzavarok halmozott előfordulása miatt egyéni

sajátosságaik figyelembevételével fokozott pedagógiai, pszichológiai megsegítést, gyógypedagógiai segítséget igényelnek.

Tanulási és viselkedési problémájuk specifikus tanulási zavarok, azaz

- diszlexia,
- diszortográfia,
- diszkalkúlia,
- diszgráfia és diszpraxia, mint a motoros képességek fejlődési zavara, valamint ezek maradványtüneteinek fennállása,
- a fentiek együttjárása miatt a kevert specifikus tanulási zavarok;
- hiperaktivitás és figyelemzavar; továbbá
- a szocio-adaptív folyamatok zavarai, az érzelmi kontroll, ön-, vagy mások felé irányuló agresszió, a szorongás, az én-szabályozás gyengeségét mutató magatartásjellemzők, az alkalmazkodóképesség, a célirányos viselkedés, az önszervezés, valamint a metakogníció eltérő fejlődésében mutatkozik meg.

A normalitás övezetében tartozó értelmi összteljesítményük mellett megjelenő teljesítmény és viselkedészavaraik a pszichikus képességek egyenetlen fejlődésének következtében alakulnak ki, és gyakran mutatnak az idegrendszeri folyamatok diszharmonikus szerveződéséből eredő együttjárást. Minthogy gyakran élnek át kudarchelyzetet, az iskolai teljesítményelvárások iránti közömbösség, elutasítás, illetve önértékelési zavarok, különböző jellegű beilleszkedési problémák alakulhatnak ki.

Ezek a sajátosságok az életkor előrehaladásával a társadalmi beilleszkedés szempontjából fokozott veszélyeztetettséget idézhetnek elő.

A tanítás-tanulás folyamatában a **részképeségzavarok** körébe elsősorban az alapvető eszköztudás (olvasás, írás, számolás) elsajátításának és képességének deficitjeit, valamint az általuk kiváltott következményes magatartási és/ vagy tanulási zavarok komplex tünetegyüttesét soroljuk. E fogyatékoság deficiál - diagnosztikai jellemzője, hogy a részképeségben az intelligencia szintjének ellentmondó súlyos teljesítménybeli elmaradás, teljesítményszóródás mutatható ki a mozgáskoordináció és a beszéd szintje között.

Kiemelt célok, feladatok

- Kudarcűrő képesség növelése.
- A tanulási zavarok kialakulásáért felelős funkciók fejlesztése.
- A sajátos nevelési igényű tanulók túlterhelésének elkerülése a fejlesztő folyamatban.
- Tankötelezettségük teljesítését szakember segítségével végezzék.
- Önbizalom, önismeret, önértékelés fejlesztése, reális énkép kialakítása.
- Pontos diagnózis és fejlesztési szempontok, módszerek igénylése, vizsgálatok elvégzése.
- A tanuló fejlettségének megfelelően egyéni továbbhaladás biztosítása.
- Testnevelés és sport műveltségi területen az első tanévben szenzoros integrációs program és/vagy gyógyújszás alkalmazása.
- Önállóságra nevelés.

Kiemelt feladatok **diszlexia, diszgráfia** esetén:

- testséma biztonságának kialakítása,
- téri és időrelációk kialakítása praktikus és verbális szinten,
- vizuomotoros koordináció gyakorlása,
- látás, hallás, mozgás koordinált működtetése,
- beszédfejlesztés, aktív szókincs bővítése, helyes ejtése,
- verbális figyelem és emlékezet, intenzív fejlesztése,

- hang - betű kapcsolat kialakítása; fonémahallás fejlesztése,
- makacs betűtívesztések kiküszöbölése (egymástól távol tanítjuk, sok mozgással, hangoztatással stb. pl.: b-d-p, o-ó, u-ú, ü-ű, ö-ő),
- figyelem megosztása az olvasástechnika és a szöveg tartalma között,
- toldalékok körültekintő olvasása,
- olvasástechnika, tempó fejlesztése,
- olvasás-írás tanítása (esetleg újratanítása) hangoztató - elemző vagy diszlexia prevenciós módszerrel,
- olvasás, írás készségének folyamatos gondozása az egész iskolai pályafutás alatt,
- idegen nyelv oktatása speciális módszerekkel, auditív megközelítéssel,
- segítő környezet folyamatosan álljon rendelkezésre,
- kompenzáló technikák alkalmazása valamennyi tantárgy tanulása során,
- olvasásképtelenség esetén a tanulás segítése a szövegek auditív tolmácsolásával, gépi írással, szövegszerkesztő használatának megtanításával és alkalmazásával.

A megvalósítás szinterei

- minden tanórán,
- fejlesztő, felzárkóztató foglalkozáson,

Kiemelt feladatok **diszkalkulia** esetén:

- testséma kialakítása,
- téri relációk biztosítása,
- a relációk nyelvi megalapozása, a matematikai nyelv tudatosítása,
- számfogalmak kialakítása és bővítése, a manipuláció előtérbe helyezése, képi vizuális megerősítés,
- az érzékelés-észlelés, a figyelem az emlékezet, a gondolkodás és a beszéd összehangolt, intenzív fejlesztése,
- segítő, kompenzáló eszközök használatának megengedése (számológép, naptár stb.),
- az alapműveletek fogalmi kialakítása, képi, vizuális megörökítése, sokoldalú gyakorlásuk a már „birtokolt” számfogalmakkal építkező számkörökben,
- a matematikai nyelvi relációk tudatosítása, szöveges feladatok megoldása,
- gyógypedagógiai segítség speciális módszerekkel, egyéni sajátosságokhoz igazított megjegyzést segítő technikák megtalálása, alkalmazása,
- szerialitás erősítése.

A megvalósítási szinterei

- matematika óra,
- rehabilitációs célú fejlesztő foglalkozás,
- felzárkóztató foglalkozások,
- szabadidő (képességfejlesztő játékok).

Kiemelt feladatok a **részképeségzavar** és/vagy **fogyatékoságok együttes, halmozott tüneteit** mutató tanulók esetén (hiperkinetikus zavarok):

A halmozott fejlődési zavar a beszéd / nyelv, a mozgás, a kognitív képességek eltérő és egyenetlen fejlődését foglalja magába. Komoly akadálya az olvasás, írás, számolás elsajátításának. Speciális fejlesztés, logopédiai- és pedagógiai ellátás szükséges.

A percepció minden területét fejleszteni kell:

- a vizuális, az akusztikus, a mozgásos észlelés folyamatait,

- a motoros képességeket,
- a beszéd és nyelvi készség állandóságát.

A különleges gondozás igényeit gyógypedagógus végzi.

- Tanácsadás osztályfőnököknek, tanítónak, szaktanárnak, szülőnek.
- Együttműködés a pszichológussal.

A megvalósítás színterei

- tanóra,
- napközi, tanulószoba,
- gyógypedagógiai foglalkozás egyéni terápiais terv alapján.

1.7.4 A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkózását segítő program

Az iskolánkba érkező gyermekek jelentős része szociális, műveltségi hátránnyal küzd. Felzárkóztatásukhoz a tanórán kívüli korrepetálások, speciális, egyéni foglalkozások nyújtanak segítséget, és lehetővé teszik a hátrány minimalizálását vagy lehetőség szerinti megszüntetését. Ennek leghatékonyabb eszközei a rendszeres kapcsolattartás, beszélgetés, családlátogatások, szülői értekezletek, fogadónapok, nyílt tanítási napok. A felzárkóztatásra szoruló tanulókkal való foglalkozást differenciáltan, csoportbontással oldjuk meg.

Felzárkóztatásra szorul a gyermek, ha

- szórt figyelmű;
- nehezen tud koncentrálni;
- gyorsan felejt, és nehezen idézi fel a tanultakat, látottakat;
- túlmozgásos vagy túlzottan lassú;
- kez ügyessége fejletlen;
- lassan vált át egyik feladatról a másikra;
- olvasási, helyesírási, matematikai problémái vannak;
- a szakértői bizottság javaslata alapján egyéni fejlesztést igényel, valamely rész-képesség területén adódó lemaradás miatt.

A felzárkóztatás célja

- A környezeti hátrányok kompenzálása, az osztály illetve az iskolai közösségbe való bekapcsolódás és továbbhaladás lehetőségének biztosítása, az esélyegyenlőség megteremtése.
- Készségek, képességek fejlesztése.
- A napi tanulás feltételeinek biztosítása, a korrekciós tevékenység és a korrepetálás révén a napi lépéstartás megszervezése, az eredményes tanulási folyamat megszervezése.
- Valamely rész-képesség területén megnyilvánuló hátrány kompenzálása.
- Viselkedési szokások kialakítása, változtatása, gyakorlati alkalmazása, az általános emberi normák, valamint az iskolai házirend szellemében.
- Pályára irányítás, pályaválasztás, a beiskolázás segítése.
- **Reális önismeret** kialakítására van szükség. Kapjanak lehetőséget ezen tanulók önmaguk megmérésére, kipróbálására.
- A tanulókat **meg kell tanítani tanulni**. A szaktanárok feladata, hogy a lemaradó tanulóknak magyarázzák el, hogy az adott tantárgy esetében, melyek a legjobb módszerek a megértéshez, a lényeg kiemeléséhez, az összefüggések látásához.

- Fontos nevelési feladat, hogy felismerjük, ha szorongásos kudarcfélelem okozza a gyengébb teljesítményt, **sikerélményt kell biztosítani** tanulóinknak. Ugyanis a tanulás eredményessége szempontjából az elismerés hiánya, a közömbösség a leginkább ártalmas nevelési magatartást. (Még az elmarasztalás is jobb, mint a közömbösség!)

Hogyan lehet sikerélményt biztosítani?

- Kisebb csoportokban való foglalkozás:
  - könnyebb a megszólalás
  - könnyebb a tanár pozitív reagálása a legkisebb eredményekre,
- Egyéni feladatok adása
  - Pl. önálló megfigyelések „kutatások” tankönyvből, folyóiratokból, szakkönyvekből,
- Beszámolók, referátumok kiadása → dicséret.
- A frusztrációt leginkább az **irreális elvárások** okozzák. Sem a család, sem az iskola ne követeljen többet a tanulótól, mint amit képes teljesíteni.
  - Fel kell venni a kapcsolatot a tanulási kudarcnak kitett tanulók **szüleivel**. A szülők „nevelése” arra irányuljon, hogy ne legyen túlzott elvárásuk gyermekükkel szemben, ne féljen a gyermek otthon, ha rosszabb eredményt ér el, mint, amit a szülők szeretnének, mert ez még inkább csökkenti a teljesítményt. Tehát a tanár-szülő kapcsolatot kell erősíteni.
- Eredményessé teheti a tanulást, ha sikerül a diákok **érdeklődését** felkelteni a tantárgy iránt.
- Kapjon helyet az oktatásban a **játékosság** és a **kreativitás**. Ez is segítheti a kudarc élmény feledtetését, s hozzájárulhat a jobb eredmények eléréséhez.

Hagyományos módszerek a tanulási kudarc felszámolására:

- Korrepetálások:
  - Ezek arra vannak hivatva, hogy a tanulók egyes csoportjainak (néha csak egyes tanulóknak) gyengébb érdeklődés, alacsonyabb intelligenciahányados vagy betegség miatt bekövetkezett elmaradását próbáljuk pótolni.
- Felzárkóztatás:
  - Erre akkor kerülhet sor, ha környezeti adottságok vagy speciális helyzet (pl. külföldi tartózkodás, hosszabb kórházi ápolás) miatt a tananyag-feldolgozás hosszabb szakaszai „maradnak ki”, s ennek következtében kiegészítő tanulásról kell gondoskodni.

1.7.5 Tartós gyógykezelés alatt álló tanulót segítő pedagógiai tevékenység

Az a tanuló minősül tartós gyógykezelés alatt állónak, akinek egészségügyi ellátása az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény 89. §-a szerinti általános járóbeteg-szakellátásban vagy a 91. §-a szerinti általános fekvőbeteg-szakellátásban részt vevő szakorvos véleménye alapján az adott tanévben a harminchat tanítási napot várhatóan meghaladja, és emiatt tankötelezettségét iskolába járással nem tudja teljesíteni, tanulmányait egyéni munkarend keretében folytathatja. Számukra egyéni foglalkozásokat szervezünk, amelyre tanulóként átlag heti tíz óra áll rendelkezésre (ez az időkeret az egyes hetek és tanulók között átcsoportosítható).

A beteg gyermek tanuláshoz való joga nem csorbulhat. Intézményünk törekvése, hogy a beteg gyermek elkerülhesse az évvisméltést. Az általunk megfogalmazott cél- és feladatrendszer figyelembe véve el kell fogadnunk, hogy a gyermek gyógyítása, gyógyulása az elsődleges. Munkánkat befolyásolja a tanuló állapota, az orvosi beavatkozások gyakorisága, kezeléseik, ezért fokozottan figyelni kell a tanuló terhelhetőségére.

A tartós gyógykezelés alatt álló tanuló oktatásához szükséges eszközöket az iskola biztosítja. Az oktatás történhet egészségügyi vagy rehabilitációs intézményben, othhoni ellátás keretében vagy tantermen kívüli, digitális munkarendben a tanuló jogviszonyának fenntartása mellett.

1.7.6 Az ifjúságvédelemi feladatok ellátása

A gyermek- és ifjúságvédelem az általános iskolából kapott információkon, saját megfigyeléseinken, utánajárásunkon, esetlegesen szülői tájékoztatáson alapul.

Feladatunk igény szerint előadók biztosítása az alábbi témákban:

- Káros szenvedélyek
- Drog- és bűnmegelőzési programok
- Egyéb aktuális problémák

Feladatunk felmérni a segítségre szorulókat körét. Ebben fontos szerepük van az osztályfőnököknek, illetve a gyermek- és ifjúságvédelemi felelősnek.

A megelőzés szempontjából nagy feladat hárul az osztályfőnökökre. Hiszen ők találkoznak legtöbbet osztályuk tanulóival, ők állnak legközelebb hozzájuk. Az osztályközösség kialakításában, irányításában meghatározó a jelenlétük. El kell érniük, hogy a tanulók bizalommal legyenek irántuk, érezzék, tudják problémáikat és adott esetben cselekvően vegyenek részt az események feltárásában körültekintően, pedagógiai felkészültséggel, tapasztalattal tudják orvosolni azokat. Ha a problémák hatáskörükön túlmennek, forduljanak az ifjúság védelmi felelősökhöz, aki meg tudja tenni a további lépéseket. Ő tartja a kapcsolatot a gyermekjóléti, a családsegítő szervekkel és a pedagógiai szakszolgálat munkatársaival.

A megkülönböztetett figyelmet igénylő tanulók többsége az alábbi csoportokba sorolható:

- anyagilag hátrányos helyzetű (pl.: munkanélküli szülők),
- családi kapcsolatok miatt veszélyeztetett (csonka családban élő),
- kulturális helyzete miatt hátrányos helyzetű (a szülők alacsonyabb iskolázottsága, a kultúra megbecsülésének hiánya, az önművelődés lebecsülése...),
- egészségileg hátrányos helyzetű,
- káros szenvedélye miatt veszélyeztetett,
- deviáns, nehezen kezelhető gyermek.

1.7.7 A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység

Iskolánkban fokozatosan nő a munkanélküli szülők gyermekeként, illetve az egyre nehezebb körülmények között élő tanulók száma.

A tanulóink esélyegyenlősége egyéni bánásmóddal segíthető elő. Figyelembe kell venni az eltérő képességű, tapasztalatú, érdeklődésű, vallású, egészségű, családi és társadalmi háttérű gyermekek sokféleségét, így nevelni lehet őket a különbözőségek elfogadására és megértésére is.

Célunk:

Segíteni azon tanulók beilleszkedését, ismeretelsajátítását, egyéni ütemű fejlődését, akik:

Szociális körülményeiket tekintve hátrányos helyzetűek:

- családi mikrokörnyezetükből adódóan hátrányos helyzetűek,
- családi házon kívüli környezet miatt hátrányos helyzetűek,
- iskolai körülményeiket tekintve hátrányos helyzetűek,
- csonka családban felnövő gyermekek (elvált szülők, árva, félárva gyerekek),
- munkanélküli szülők gyermekei,

Átmenetileg hátrányos helyzetűek:

- áttelepült, beköltözött (új) tanulók,
- tartós betegség miatt hátrányos helyzetűek.

Minden évben központi keretből juttatunk támogatást (tankönyvtámogatás) a rászoruló tanulóknak.

Az iskolából kölcsönözhető tankönyvek csökkentik a szülők tanév eleji kiadásait.

A szociális hátrányok enyhítését iskolánkban az alábbi tevékenységi formák szolgálják:

- A felzárkóztató, illetve tehetséggondozó programok szervezése
- Mentálhigiénés programok
- Pályaorientációs tevékenység
- Felvilágosító munka a szociális juttatások lehetőségeiről szülői értekezleteken, fogadóórákon, családlátogatásokon értesítés (levél, telefon)
- Helyi, regionális, országos támogatások megszerzésének ösztönzése
- Motiválás arra, hogy a gyermek kollégiumi ellátásban részesüljön
- Kapcsolatfelvétel a Pedagógiai Szakszolgálat szakembereivel
- Pályázatok figyelése, részvétel a pályázatokon

1.8 Az intézményi döntési folyamatban való tanulói részvételi rendje

Az intézmény tanulói a törvény adta lehetőségekhez mértén részt vesznek az iskola döntéseinek folyamatában. Ezt a diákkörök és a diákönkormányzat keretei között tehetik meg. Az intézményben diákkörök és diákönkormányzat működhet. Diákkör létrehozását minimum 15 fő tanuló kezdeményezheti. Az iskolában csak tantárgyi, kulturális, sport, szakmai diákkörök alakíthatók.

Intézményünkben minden osztály maximum 2-2 tagot delegálhat az iskolai diákönkormányzatba. Ezek a tagok képviselik az osztályok érdekeit, tájékoztatják társaikat az őket érintő fontos kérdésekről, társaik véleményének kikérése után gyakorolják a véleményezési jogot és vezetőt választanak maguk közül, aki kapcsolatot tart iskolavezetéssel. A diákönkormányzat évenkénti döntése alapján részt vesz az iskolai programok szervezésében, tervezésében, önálló programokat szervezhet.

A diákönkormányzat tanévenként egy tanítás nélküli munkanap programjáról dönt, melyről a nevelőtestület az éves program elfogadásakor nyilvánít véleményt.

A diákönkormányzat munkáját e feladatra kijelölt személy segíti, akit az igazgató bíz meg.

Az iskolai döntéshozatali folyamatban a diákönkormányzat véleményét minden esetben ki kell kérni:

- az iskolai SZMSZ jogszabályban meghatározott rendelkezéseinek elfogadása előtt,
- tanulói szociális juttatások elosztási elveinek meghatározása előtt,
- ifjúsági célokra biztosított pénzeszközök felhasználásakor,
- házirend elfogadása előtt.

A tanulók nagyobb közössége (a tanulói létszám minimum 25%-a) véleményt formálhat az őket érintő kérdésben. Amennyiben egy adott ügy minimum ezt a tanulólétszámot érinti, ki kell kérni a diákönkormányzat véleményét a döntés előtt.

A véleményeket, észrevételeket minden esetben a diákönkormányzat juttatja el az iskolavezetésnek, írott formában a diákönkormányzat vezetőjének aláírásával.

1.9 Kapcsolattartás a szülőkkel, tanulókkal, az iskola partnereivel

Az iskola, mint oktató-nevelő intézmény csak akkor működhet eredményesen, ha a tanulói érdeklődésre épít és figyelembe veszi a szülői érdekeket. Az iskolai nevelés, a gyermeki személyiség harmonikus fejlesztésének elengedhetetlen feltétele a szülői ház és a pedagógus közösség (iskolai és kollégiumi) koordinált aktív együttműködése.

A tanulók közösségét érintő kapcsolattartási formák

A diákokkal való kapcsolattartás elsődlegesen a mindennapi érintkezés során történik a tanítási órákon, az órák közti szünetekben, a tanítás előtt és után. A diákok bármely tanárukat megkereshetik javaslataikkal és egyéni gondjaikkal, személyükről és az osztályközösségről információkat kérhetnek tőlük és az iskola vezetőitől. A diákok személyét érintő problémákkal elsődlegesen az osztályfőnök és a szaktanárok foglalkoznak.

A szülők közösségét érintő együttműködési formák:

Szülői értekezlet

Az iskola éves munkatervébe beütemezett szülői értekezletek feladata, hogy tájékoztassa a szülőket gyermekük előmeneteléről, az osztály aktuális problémáiról, az osztályban és az iskolában jelentkező feladatokról. A szülői értekezleten minden alkalommal nevelési kérdések is előkerülnek, valamint áttekintő képet ad az osztályfőnök osztálya neveltségi szintjének alakulásáról. Szülői értekezletet évente legalább két alkalommal tartunk. Ha az osztály helyzete, problémái, a csoport előtt álló feladatok azt indokolják, az iskola igazgatója rendkívüli szülői értekezletet hívhat össze a szülők tájékoztatására, a problémák közös megoldási lehetőségének megtalálására.

Fogadóóra

Célja, hogy a szülők egyénileg információt kapjanak gyermekük előmeneteléről, magatartásáról, a szaktanár róla alkotott véleményéről, valamint a pedagógus tanácsokat adhasson a tanuló nevelésével kapcsolatban. Az iskola biztosítja, hogy a fogadóórán a szülő négy szemközt beszélhessen gyermeke tanárával személyes problémáiról. A fogadóórákat a szülővel előre egyeztetett időpontban tartjuk.

A szülők írásos tájékoztatása

A 2019/2020-as tanévben bevezettük az elektronikus naplót, a KRÉTÁ-t. Az elektronikus naplóhoz a szülő/gondviselő digitális úton igényelhet hozzáférést az iskola bejelentkezési oldalán (euroiskola.e-kreta.hu) a „gondviselői hozzáférés” felírra kattintva. Az adatok ellenőrzése után a szülő/gondviselő megkapja a hozzáférést, és inentől figyelemmel kísérheti gyermeke előre menetelét, érdemjegyeit, hiányzásait.

A szülőket folyamatosan értesítjük tanítványunk előrehaladásáról, hiányzásáról, késéseiről, valamint a személyét érintő dicsérő és elmarasztaló intézkedésekről. A tanuló félévi és év végi eredményeiről a szülő tájékoztatást kap a félévi értesítő és az év végi bizonyítvány révén. Az iskola minden jelentős intézkedését írásban közli a szülőkkel. Az osztályfőnök folyamatosan figyelemmel kíséri a diákok osztályzatait, a tanulói hiányzásokat és késéseket.

A köznevelési törvény hatályos előírása szerint a szülőket a megelőző tanév végén tájékoztatjuk azokról a tankönyvekről, tanulmányi segédletekről, taneszközökről, ruházati és más felszerelésekről, amelyekre a következő tanévben a nevelő és oktató munkához szükség lesz.

Tájékoztatjuk őket továbbá az iskolától kölcsönözhető tankönyvekről, taneszközökről és más felszerelésekről, valamint arról is, hogy az iskola milyen segítséget tud nyújtani a szülői kiadások csökkentéséhez.

Nyílt nap

A nyílt napot az iskolába készülő általános iskolások számára szervezi az intézmény igazgatósága és tantestülete. Célja bepillantást adni az iskola életébe, információt adni az intézmény által indított osztályokról, a képzés formájáról és tartalmáról, a nyelvoktatásról. A nyílt napon szülők és pedagógusok is részt vehetnek.

Az iskola és a szülők együttműködésének

- *alapja*: a gyermek iránt érzett közös nevelési felelősség,
- *megvalósulási formái*: a kölcsönös támogatás és a koordinált pedagógiai tevékenység,
- *feltétele*: a kölcsönös bizalom és tájékoztatás, az őszinteség,
- *eredménye*: a családi és iskolai nevelés egysége és ennek nyomán kedvezően fejlődő gyermeki személyiség.

Az együttműködés formáit a pedagógiai feladatokra építettük és az alábbi két témakör köré rendeztük:

A szülők részéről a nevelőmunka segítéséhez az alábbi közreműködési formákat várjuk el:

- aktív részvételt az iskolai rendezvényeken,
- ötletnyújtást az előadások témáihoz,
- őszinte véleménynyilvánítást,
- együttműködő magatartást,
- nevelési problémák őszinte megbeszélését, közös megoldását,
- a családi nevelésben jelentkező nehézségek közös legyőzését,
- érdeklődő-segítő hozzáállást,
- szponzori segítségnyújtást.

Iskolánk a gyermek helyes neveléséhez a következő segítségnyújtási formákat kínálja:

- nyílt napok szervezése
- rendszeres és folyamatos tájékoztatás a tanuló előmeneteléről, magatartásáról,
- igény esetén változatos témájú szakkörök indítása, ahol a tanuló gyakorolhatja a helyes viselkedési módokat,
- előre tervezett szülői értekezletek,
- rendkívüli szülői értekezletek,
- fogadóórák,
- ellenőrző
- előadások szervezése (logopédus, Pedagógiai Szakszolgálat, pszichológus, egészségügyi szakember – orvos, védőnő – meghívásával),
- Szülői Szervezet ülései,
- Pályaválasztási tanácsadás,
- Közös kirándulások.

Iskolánk kollégiumi férőhelyet biztosít, segíti a tanulók kollégiumi elhelyezését.

A külső kapcsolatok rendszere és formája

A külső kapcsolatok formáját az intézmény/szervezet működését meghatározó jogszabály tartalmazza, illetve a szolgáltatóval kötött szerződés tartalmazza.

Az intézmény rendszeres kapcsolatot tart az alábbi intézményekkel, szervezetekkel.

Pedagógiai szakszolgálat

Az intézmény a nevelési-oktatási feladatainak ellátása érdekében kapcsolatot tart a pedagógiai szakszolgálattal az alábbi területeken:

- gyógypedagógiai tanácsadás
- szakértői bizottsági tevékenység
- nevelési tanácsadás
- továbbtanulási, pályaválasztási tanácsadás, gyógytestnevelés
- iskolapszichológiai ellátás
- a kiemelten tehetséges gyermekek, tanulók gondozása

Pedagógiai szakmai szolgálat

Az intézmény kapcsolatot tart a pedagógiai szakmai szolgáltatásokat nyújtó intézményekkel az alábbi területeken:

- pedagógiai értékelés
- szaktanácsadás, tantárgygondozás
- pedagógiai tájékoztatás
- tanügy-igazgatási tájékoztatás
- pedagógusok képzésének, továbbképzésének és önképzésének segítése, szervezése
- versenyek szervezése
- tanuló-tájékoztató és tanácsadó szolgálat

Gyermekjóléti szolgálat

Az intézmény figyelemmel kíséri a tanulók veszélyeztetettségének megelőzésével és megszüntetésével kapcsolatos feladatokat. Az ifjúságvédelem az intézmény összes dolgozójának alapvető feladata. Ennek végzése során az intézmény vezetője az NKt. 69.§ (2) bekezdés f pontjában meghatározott feladatok ellátására gyermek- és ifjúságvédelmi felelőst bíz meg a feladatok koordinálásával. A gyermek- és ifjúságvédelmi felelős kapcsolatot tart fenn a fenntartó által működtetett Gyermekjóléti Szolgálat szakembereivel, illetve a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatokat ellátó más személyekkel, intézményekkel és hatóságokkal. A tanuló anyagi veszélyeztetettsége esetén kezdeményezi, hogy az iskola igazgatója indítson eljárást rendszeres vagy rendkívüli gyermekvédelmi támogatás megállapítása érdekében.

A kapcsolattartás formája lehet:

- értesítés
- közreműködés kérése
- esetmegbeszélés
- előadásokon, rendezvényeken való részvétel

Egészségügyi szolgáltató

Az előzőekben említett szervezeteken kívül az iskola rendszeres munkakapcsolatot tart fenn a tanulók iskola-egészségügyi ellátását biztosító szervezettel. Az iskola-egészségügyi ellátást Debrecen Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatalának támogatásával a fenntartó biztosítja.

A kapcsolattartást az iskola igazgatója biztosítja az alábbi személyekkel:

- az iskolaorvos,
- az iskolai védőnő,
- fogorvos,

- Debrecen város tisztifőorvosa,

Az igazgató és az iskolaorvos kapcsolatának rendszere

Az iskolaorvos feladatait az Nkt., és az annak végrehajtását tartalmazó EMMI rendelet, az iskola-egészségügyi ellátásról szóló 26/1997. (IX.3.) NM-rendelet szerint végzi.

Az iskolaorvos elvégzi a hatályos törvények és jogszabályok alapján az iskola tanulóinak rendszeres egészségügyi felügyeletét és ellátását (a Nkt. 25.§ (5) bekezdés. alapján). Munkáját szakmailag Debrecen város tiszti főorvosa irányítja és ellenőrzi. Az iskolaorvost feladatainak ellátásában segíti az intézmény igazgatója, a közvetlen segítő munkát az igazgatóhelyettesek végzi.

Az iskolaorvos munkájának ütemezését minden év szeptember 15-ig egyeztetni az iskola igazgatójával.

A gyermekek, tanulók egészségét veszélyeztető helyzetek kezelésére irányuló eljárásrend

Az iskolai védőnő feladatai

- A védőnő munkájának végzése során együttműködik az iskolaorvossal. Elősegíti az iskolaorvos munkáját, a szükséges szűrővizsgálatok ütemezését. Figyelemmel kíséri a tanulók egészségi állapotának alakulását, az előírt vizsgálatokon való megjelenésüket, leleteik meglétét. Elvégzi a szűrővizsgálatokat megelőző ellenőrző méréseket (vérnyomás, testsúly, magasság, hallásvizsgálat...).
- A védőnő szoros munkakapcsolatot tart fenn az intézmény igazgatóhelyetteseivel.
- Végzi a diákság körében a szükséges felvilágosító, egészségnevelő munkát, osztályfőnöki órákat, előadásokat tart az osztályfőnökkel együttműködve.
- Figyelemmel kíséri az egészségügyi témájú filmeket, könyveket, folyóiratokat, azokat mindennapi munkájában felhasználja.
- Munkaidejét munkáltatója, határozza meg.

A fogorvosi szolgáltatás

A fogászati szűrés szervezése és lebonyolítása az igazgatóhelyettesek és a fogorvos egyeztetése alapján történik. A szolgáltatást és a kapcsolattartás rendjét a megbízási szerződés tartalmazza.

A Hajdú-Bihar megyei iparkamara

A szakmai oktatás keretében rendszeres kapcsolatot ápol intézményünk az Iparkamarával, évente részt veszünk az általa szervezett eseményeken (Szelet a vitorlába pályaválasztási rendezvény).

A Nemzeti Közszolgálati Egyetem

2020-tól intézményünk a Nemzeti Közszolgálati Egyetem partneriskola programjának tagjaként részt vesz az egyetem által szervezett eseményeken.

A Hajdú-Bihar Megyei Rendőr Főkapitányság

Iskolánkban kiemelt figyelmet fordítunk a közszolgálati képzésre. Ennek keretén belül kapcsolatot építettünk ki Hajdú-Bihar Megyei Rendőr Főkapitánysággal. Iskolánkban több oktató is a Főkapitányság állományából kerül ki. Rendszeresen részt veszünk az általuk szervezett eseményeken, illetve ők is megtisztelnek a részvételükkel minket a mi rendezvényeinken.

1.10 Az intézmény pedagógiai programjának nyilvánossága

Az iskola pedagógiai programja nyilvános, a dokumentum az igazgatói irodában szabadon megtekinthető, illetve megtalálható az iskola honlapján. A dokumentum tartalmáról – munkaidőben – az igazgató vagy az igazgatóhelyettesek adnak tájékoztatást.

1.11 A tanulmányok alatti vizsga vizsgaszabályzata

A különbözeti és a beszámoltató vizsgákra tanévenként két vizsgaidőszakot jelölünk ki. Javítóvizsga letételére az augusztus 15-étől augusztus 31-éig terjedő időszakban, osztályozó, különbözeti és beszámoltató vizsga esetén a vizsgát megelőző három hónapon belül kell a vizsgaidőszakot kijelölni azzal, hogy osztályozó vizsgát az iskola a tanítási év során bármikor szervezhet. A vizsgák időpontjáról a vizsgázót a vizsgára történő jelentkezéskor írásban tájékoztatjuk.

Tanulmányok alatti vizsgát független vizsgabizottság előtt, vagy abban a nevelési-oktatási intézményben lehet tenni, amellyel a tanuló jogviszonyban áll. A szabályosan megtartott tanulmányok alatti vizsga nem ismételtető.

Az iskolában tartott tanulmányok alatti vizsga esetén az igazgató, a független vizsgabizottság előtti vizsga esetén a megyeszékhely szerinti járási hivatal vezetője engedélyezheti, hogy a vizsgázó az első bekezdés szerint előre meghatározott időponttól eltérő időben tegyen vizsgát.

Tanulmányok alatti vizsgát legalább háromtagú vizsgabizottság előtt kell tenni. Amennyiben a nevelési-oktatási intézményben foglalkoztatottak végzettsége, szakképzettsége alapján erre lehetőség van, a vizsgabizottságba legalább két olyan pedagógust kell jelölni, aki jogosult az adott tantárgy tanítására.

A tanulmányok alatti vizsga követelményeit, részeit a pedagógiai program 3. számú melléklete tartalmazza.

Általános szabályok

A javító, különbözeti és osztályozó vizsgák beosztását az igazgatóhelyettesek készítik el. Az igazgatóhelyettesek az érintett tanulókat írásban tájékoztatják a vizsga helyéről, időpontjáról, időtartamáról és a vizsga típusáról. Ezzel egy időben a vizsgabeosztást a tanári szobában is közzé teszik. A szaktanárok a vizsga időpontjára összeállítják a feladatlapokat, tételsorokat. A szóbeli vizsgára a szaktanár legalább 10 tételt készít.

A vizsgabizottságokat az igazgató jelöli ki.

A javító, osztályozó és különbözeti vizsgák írásbeli, gyakorlati vagy szóbeli részből állhatnak. Azokból a tantárgyakból, amelyekből a tanuló a helyi tanterv alapján érettségi vizsgát tehet, a tanulónak sikeresen teljesítenie kell az évfolyam legfontosabb tanulmányi követelményeit magában foglaló, legalább hatvan perces írásbeli vizsgarészt, valamint a szóbeli vizsgarészt.

Az érdemjegyek megállapításánál a vizsgarészeket egyenlő arányban vesszük figyelembe.

Az értékelés az alábbiak szerint történik:

0	-	24 %	elégtelen (1)
25	-	39 %	elégséges (2)
40	-	59 %	közepes (3)
60	-	79 %	jó (4)
80	-	100 %	jeles (5)

A tanulmányok alatti vizsga – ha azt az iskolában szervezik – vizsgabizottságának elnökét és tagjait az igazgató, a független vizsgabizottság elnökét és tagjait a területileg illetékes megyeszékhely szerinti járási hivatal bízta meg.

Javítóvizsga, Osztályozóvizsga, Különbözeti vizsga, Pótló vizsga, Független vizsgabizottság előtt zajló vizsga.

Javítóvizsga:

- Az a tanuló, akit a nevelőtestület határozatával javítóvizsgára utasít, az iskola Munkatervében meghatározott időpontban javítóvizsgát tehet.
- Javítóvizsgát tehet a vizsgázó, ha
  - a tanév végén - legfeljebb három tantárgyból - elégtelen osztályzatot kapott,
  - az osztályozó vizsgáról, a különbözeti vizsgáról számára felrögzíthető okból elkésik, távol marad, vagy a vizsgáról engedély nélkül eltávozik.
- Ha a tanuló több mint 3 tantárgyból kapott elégtelent, tanulmányait csak az évfolyam megismétlésével folytathatja.
- A tantárgyak témaköreit a tanuló a bizonyítvánnyal együtt megkapja, az átvételt igazolja. A javítóvizsgák időpontját jogszabály határozza meg: augusztus 15-augusztus 31. A tanulót a vizsga eredményéről a vizsga napján tájékoztatni kell.

Osztályozóvizsga:

- Osztályozóvizsgát kell tennie:
- Magántanulónak
- A tantervi követelményeknek egy tanévnél (az előírtnál) –engedéllyel- rövidebb idő alatt eleget tevő tanulónak
- A jogszabályban meghatározott időnél többet mulasztott, s emiatt érdemjeggyel nem osztályozható tanulónak, amennyiben azt a nevelőtestület a számára engedélyezi
- Másik iskolából való átvétel esetén, ha az iskola igazgatója előírja
- Független vizsgabizottság előtt tett vizsga esetén

Osztályozóvizsgát tehet:

- Bármely tanuló, aki szüleivel együtt gyakorolja az osztályozóvizsga letételére vonatkozó jogát (pl. előrehozott érettségi vizsga feltételeként)

Az osztályozóvizsgát a következő tanév tantervi anyagából mindig a tanév megkezdését megelőzően kell tenni.

Csoport-, osztály- vagy iskolaváltás miatt előírt osztályozó vagy különbözeti vizsgát az igazgató által megadott határidőig kell letenni, lehetőleg a tanév megkezdése előtt.

Az osztályozóvizsgák időpontjait a tanév munkaterve tartalmazza:

- január első két hete
- lehetőség szerint április utolsó két hete (jelentkezési határidő: március 1.)
- június első két hete (jelentkezési határidő: március 1.)
- augusztus utolsó két hete (jelentkezési határidő: június 15.)

Osztályozóvizsgát megismételni, eredményén javítani nem lehet. Ha a szabályosan megtartott osztályozóvizsga elégtelen, a tanulónak tanévet kell ismételni.

Különbözeti vizsga:

- Annak a tanulónak, aki a tanév közben másik iskolából való átvételét kéri, vagy külföldi tanulmányok magyarországi folytatása feltételeként, vagy az iskolán belül az esti oktatás munkarendje szerinti képzésből a nappali oktatás munkarendje szerinti képzésbe

- való átvételét kéri, az alacsonyabb évfolyamon tanult vagy hiányzó tantárgyakból, tantárgyrészekből az igazgató által kijelölt időpontban különbözeti vizsgát kell tennie.
- A különbözeti vizsga tantárgyainak, tartalmának meghatározása során mindig egyedileg kell az Intézmény vezetőjének határozatot hoznia a jelentkező tanuló ügyében. A különbözeti vizsgák időpontját az igazgató határozza meg.

Pótló vizsga:

- Abban az esetben, ha a tanuló önhibáján kívül nem tudja teljesíteni az osztályozó/ pótló/ különbözeti vizsga követelményeit, a teljes vizsga anyagából, vagy a nem teljesített vizsgarészből - kérelmére - pótló vizsgát tehet. Időpontját egyéni elbírálás alapján az igazgató jelöli ki.

Független vizsgabizottság előtt zajló vizsga:

- A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény alapján a tanuló joga, hogy kérelmére független vizsgabizottság előtt adjon számot tudásáról, tanulmányok alatti vizsgát tehet, amely lehet osztályozó-, és javítóvizsga.
- A tanuló - kiskorú tanuló esetén a szülője aláírásával - a félév, illetve a szorgalmi idő utolsó napját megelőző 30. munkanapig, amennyiben hiányzás miatt nem értékelhető és osztályozó vizsga letételére kap engedélyt, az engedély megadását követő három napon belül jelentheti be, ha független vizsgabizottság előtt kíván vizsgát tenni.
- A tanuló, amennyiben a tanév végén valamely tantárgyból / tantárgyakból megbukott és javítóvizsgát tehet, a bizonyítvány átvételét követő tizenöt napon belül kérheti, hogy a javítóvizsgát független vizsgabizottság előtt tehesse le.

1.12 Az iskolaváltás, valamint a tanuló átvételének szabályai

Átjelentkezés, átvétel esetén más középiskolából, illetve iskolán belüli osztályváltás esetén, ha a tantárgyak eltérése indokolja, akkor az igazgatói határozat különbözeti, osztályozó vizsga letételét írhatja elő.

Ezen vizsgák letételéhez türelmi időt biztosítunk, egyénileg segítséget nyújtunk, vagy lehetőséget adunk az évfolyam megismétlésére.

Az ágazati alapvizsgát tett tanuló átvétele az ágazati alapoktatás tekintetében nem köthető különbözeti vizsgához, ha az átvételre az ágazati vizsga letételét követő tanévben kerül sor.

A szakképző intézménybe csak olyan tanulót lehet felvenni vagy átvenni, aki az általa választott szakmára vonatkozóan a képzési és kimeneti követelményekben előírt egészségügyi alkalmassági, továbbá a pályalkalmassági követelményeknek megfelel, és ez alapján előreláthatóan nincs akadály a szakmai vizsgára bocsátásnak.

1.13 A felvételi eljárás különös szabályai, szakképzési felvételi eljárás

A felvételi eljárás során a 7. osztály év végi és a 8. osztály félévi eredményeket vesszük figyelembe az alábbi tantárgyakból:

Magyar nyelv és irodalom, Történelem, Matematika, Idegen nyelv, Fizika

A felvételi rangsor összeállítása a tanulmányi átlag alapján történik.

Ha a tanulók azonos felvételi eredményt érnek el, akkor a rangsorolásukra vonatkozó különleges helyzetet az alábbiak alapján szabályozzuk:

1. Elsősorban előnyt élvez a halmozottan hátrányos helyzetű tanuló, aki ezt hitelt érdemlően bizonyította.

2. Az intézménybe történő felvételi eljárás során előnyt élvez a baptista felekezeti családból érkező vagy a Magyarországi Baptista Egyház belső egyházi jogi személyei által fenntartott intézményből érkező tanuló.
3. Másodsorban az a tanuló, akinek az állandó lakóhelye, ennek hiányában a tartózkodási helye az iskola székhelyének, telephelyének településén, vagyis Debrecenben található.
4. Akinek szülője, testvére tartósan beteg vagy fogyatékkal élő.
5. Akinek a testvére az adott intézmény tanulója.
6. Akinek a szülője (szülei) egykor az iskola tanulói voltak. A szakképzési évfolyamra a tanévet megelőző 03.01. és 08.31. között lehet jelentkezni. A beiratkozás feltétele a jogszabály által előírt iskolai végzettség igazolása.

1.14 Tantermen kívüli oktatás, digitális munkarend

Tantermen kívüli, digitális munkarend

Veszélyhelyzetben is tovább kell működtetni az oktatási rendszert, a tanulóknak biztosítani kell a tanulási lehetőséget, az iskoláknak és a pedagógusoknak alkalmazkodniuk kell a váratlanul kialakult szituációhoz.

Abban a helyzetben, amikor a pedagógusnak nincs lehetősége közvetlen személyes kapcsolatot fenntartani a tanulókkal, akkor a tanár elsősorban nem, mint információforrás és a különböző kompetenciák fejlesztője áll a tanulók rendelkezésére, hanem irányító és tutor szerepet tölt be: támogatnia kell a tanulók önálló tanulását, az információ-felkutatását és -feldolgozását.

A pedagógusok, lehetőségeikhez mérten az infokommunikációs eszközök használatával, távolról, online adnak tájékoztatást a tanulóknak, támogatják őket a tanulásban, jelölik meg a feldolgozandó tananyagrészeket és határozzák meg a számonkérés vagy a beszámolás módját.

Kapcsolattartás tanár és diák között, a feladatok kiadása

A tanulók számára továbbra is fontos információforrás a tankönyv. A tankönyvek jelentős része letölthető, PDF-változatban elérhető a www.tankonyvkatalogus.hu weboldalon. Ennek ellenére, ha valamely tanulónak hiányzik a tankönyve, azt biztosítjuk számára az iskolai könyvtárból.

Tájékoztatjuk a tanulókat arról, hogyan kommunikálhatnak az egyes pedagógusokkal (pl. a pedagógusok e-mail címének, más online elérhetőségeik megadásával, az oktatásban használt online felületek megjelölésével). Ellenőrizzük, hogy az egyes osztályokban, illetve tanulóközösségekben működnek-e, és valamennyi érintett tanulót, illetve szülőt vagy gondviselőt elér-e az e-mailes vagy egyéb online kapcsolattartási formák, és az információkat a szülők számára is hozzáférhetővé tesszük elektronikusan (pl. az iskola honlapján, az e-Kréta felületen, e-mailben kiküldve) vagy akár papíralapon.

Azok a pedagógusok és tanulók, akiknek nem áll rendelkezésére otthoni számítógép vagy internetkapcsolat, – a helyi lehetőségeket is figyelembe véve – az iskolai infrastruktúrát használhatják. A számítógépteremben a tanulók használhatják az informatikai eszközöket, tanulhatnak vagy elkészíthetik anyagaikat. Ezen esetben olyan időbeosztást készítünk, hogy egyszerre minél kevesebben tartózkodjanak egyazon térben.

A távoktatást támogató eszközök és a KRÉTA-rendszer

A távoktatás támogatására több rendszer is rendelkezésre áll. Intézményünk a 2019/2020-as tanévtől bevezette az elektronikus naplót, a KRÉTA használatát, amely a digitális oktatásban is segítségünkre van a házi feladatok kiosztásában és ellenőrzésében. Emellett elsősorban a

Google Classroom rendszerét használjuk, mely további lehetőségeket ad a pedagógusok számára a távoktatásban.

A tanulási folyamat nyomon követése és az értékelés

Iskolánk rendszeres beszámoltatással és az értékelés során pozitív visszajelzésekkel motiválja a tanulókat. A tanulási folyamat nyomon követésére számos lehetőség áll rendelkezésre, amelyek széleskörű alkalmazása és értékelése egyaránt fontos. Az online feladatsorok lehetőséget adnak az azonnali ellenőrzésre, valamint az önellenőrzésre és önértékelésre egyaránt.

Fontosnak tartjuk, hogy reális legyen az a feladatmennyiség, amely a tanulók számára kiadásra kerül. Ezzel párhuzamosan az értékelést is úgy kell megtervezni, hogy teljesíthető terhet rójon annak résztvevőire, ugyanakkor érthető, világos, reális és fejlődésre is inspiráló visszajelzést biztosítson.

Élő (valós idejű) beszámoltatások is megvalósíthatók videokonferencia vagy telefonos alkalmazások (például videócsevegések) használatával.

Lehetőség van az időben késleltetett, távoli beszámoltatásra. A pedagógus kérhet a tanulótól házi dolgozatot, prezentációt, vagy multimédiás (fotó, videó, montázs) beadandó feladatokat. Az online tesztek időzíthetők, személyre szabhatók, kiadhatók egyénnek, kisebb vagy teljes csoportoknak, megvalósítható velük a differenciálás. Lehetőség van arra, hogy a tanulók egyes kérdéseknek utánanézzenek, hozzákeressenek információkat.

A diákok offline is oldhatnak meg feladatot, például készíthetnek kézzel egy posztert, táblázatot, kreatív, illetve művészi alkotást, és annak digitális változatát (fényképét, hang- vagy videófelvételét) feltöltik egy előre megadott tárhelyre vagy felületre.

Informatikai biztonsági ajánlás a tantermen kívüli, digitális munkarendben történő tanításhoz, tanuláshoz

Felhívjuk a pedagógusok, tanulók és szülei figyelmét a biztonságos internethasználatra a tantermen kívüli, digitális munkarendben.

Ügyelni kell arra, hogy a digitális oktatás során a magán információk ne váljanak mások által megismerhetővé.

Ha a tanulásra használt eszközön van kamera, úgy kell elhelyezni, hogy az otthoni környezetből a lehető legkevesebb legyen látható.

Ha a pedagógus részére le kell fényképezni a feladat megoldását, a fénykép a minimálisan megkövetelt adattartalmat biztosítsa, azaz a képen ne szerepeljen más, csak a megoldás. Ezzel a megoldással a biztonság növelése mellett csökkenthető a hálózaton átvitt adatmennyiség is.

EURO Baptista Két Tanítási Nyelvű
Gimnázium és Technikum
4031 Debrecen, Angyalföld tér 7.
Tel: +3652 423 472
euro@baptistaoktatas.hu
euro.baptistaoktatas.hu
www.eurodebrecen.hu

PEDAGÓGIAI PROGRAM

Nyilatkozat
(igazgató)

Az EURO Baptista Két Tanítási Nyelvű Gimnázium és Technikum iskola igazgatója nyilatkozom, hogy az intézmény Pedagógiai Programja a Nkt. 26. § (1) bekezdésben foglaltak szerint a nevelőtestület bevonásával készült el.

Debrecen, 2024. április 19.

Novákné Kónya Zita
igazgató

Nyilatkozat
(munkaközösségek)

Az EURO Baptista Két Tanítási Nyelvű Gimnázium és Technikum idegen nyelvi és humán szakmai munkaközösségei képviselőiben és felhatalmazása alapján aláírással tanúsítom, hogy munkaközösségek a Pedagógiai Program – adott szakterületet érintő kérdéseiben - véleményezési jogát gyakorolták.

Debrecen, 2024. április 19.

Glatz Henrietta
munkaközösség vezető

Nyilatkozat

A fenntartó képviseletében az EURO Baptista Két Tanítási Nyelvű Gimnázium és Technikum Pedagógiai Programját az Nkt. 26.§ (1) bekezdés alapján jóváhagyom.

Budapest, 2024. április 19.

.....
fenntartó